Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 572 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 — 2 ՐԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ.

Նամակ նմա որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
առ Խմբագրութիւն
ԱՐԵՒԵԼՔ Օրագրոյ
Ղալաթիա, Նորատունկեան–խան

غلطه ده نورادونغیان خانده آرهولك
غزته سی اداره سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmen han

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան դահեկան արծաթ	200
» » վեցամսեայ » »	100
» » եռամսեայ » »	50
Գաւառաց » Եւ տարեկան	
Թղթատարով տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ աւելորդ	
Թղթատարով վեցամսեայ »	120
Օտար երկիրներ տարեկան ֆրանք	56
» վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը բաժանորդին վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՍՏԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գործակալութեան յետեւ, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն–խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՐՊԻՈՅ ՎԻՃԱԿԸ. — ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. — ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ. — ՎԵՐՍԿՍՈՒՄ ՍԵՐՊՕ–ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ.

(Թայմզի Վիեննայի Թղթակցէն, 2 դեկ.)

«Նախարարական նոր խորհուրդ մը գումարեցաւ ի Նիշ, և Սերպիայէն եկած լուրերը պատերազմասէր ոգի մը կը ցուցնեն։ Աւստրիական կառավարութեան միջամտութիւնը մեծ դժբախտութիւններէ փրկեց զՍերպիա․ զի, թէեւ Սերպք յաւ կռուեցան վերջին ճակատամարտներուն մէջ, սակայն բացարձակապէս յաղթուած [illegible] պատերազմին դադար չտրուէր, Պուլկարք անշուշտ ուրիշ յաղթութիւններ պիտի կրէին։ Աւստրիական կառավարութիւնը սակայն իւր շահերն և Եւրոպիոյ խաղաղութիւնը միայն ի մտի ունէր, երբ արգիլեց Ալեքսանդր Իշխանին յառաջխաղացութիւնն, և այժմ Աւստրիա Սերպերուն բանակետղին մէջ ամեն ջանք կ'ընէ թող չտալու համար որ պատերազմը վերսկսի։

«Դժուար է հասկնալ թէ ինչպէս Սերպք կը պնդեն պատերազմը վերսկսելու, հակառակ Վիեննայի Դաշինին ազդարարութեանց․ զուցէ կը յուսան թէ, ամեն անգամ որ նեղը մնան, Աւստրիա պիտի հասնի իրենց օգնութեան։ Բայց վտանգաւոր հաշիւ մ'է այս, յորմէ պարտին զգուշանալ Սերպիոյ պատասխանատու վարիչք։ Աւստրիա զինադադար կնքել տուաւ իբրեւ նախապատրաստութիւն հաշտութեան, և չպիտի ներէ որ թշնամութիւնք վերսկսին։

«Սերպերուն պատերազմական նախարարը, զօրավար Բեդրովիչ հրաժարական տուաւ, և զուցէ բովանդակ նախարարութիւնն հրաժարի շատ չանցած։ Պ. Կարաշանին և պաշտօնակիցք պատերազմին շարունակութիւնը պահանջած լինելով, չեն կրնար հաշտութիւն կնքելու համար պաշտօնի վրայ մնալ։ Բայց նոր նախարարութիւնն ազատ կը լինի հաշտութիւն կնքելու, և Պ. Կարաշանին՝ հրաժարելով Սերպիոյ զինուց վրայ միշտ մեծ հաւատք մ'ունեցած լինելու պատիւը կը վայլէ, կ'ըսեն իւր բարեկամք։

«Հաշտութեան պայմանաց գալով, Սերպիա պատերազմական տուգանք վճարելու կարող չլինելով, Ալեքսանդր Իշխանին խորհուրդ պիտի տրուի որ չպնդէ այս կէտի վրայ։ Տէրվիշ փաշան(°) եթէ Սոֆիա ղրկուի, իւր պաշտօնին նպատակներէն մին պիտի լինի, կ'ըսեն, հաշտութեան պայմանաց վրայ խորհրդակցիլ Իշխանին հետ։ Իշխանին խորհուրդ պիտի տրուի եղեր ընդունիլ կարգադրութիւն մը, որուն համեմատ Սերպք ելնեն Վիտինի գաւառէն եւ Պուլկարք ետ քաշուին իրենց հողը։ Պելկրատի աւստրիական դեսպանն ըսեր է Իշխանին թէ իրեն աւելի շահաւոր կը լինի եթէ պատերազմն աւարտէ այնպիսի եղանակաւ որ Պուլկարիոյ դէմ ատելութեան սերմ չմնայ Սերպերուն սրտին մէջ, մինչ պատերազմական տուգանքի մը պահանջմամբ վառ կը մնայ այնպիսի ատելութիւն մը։ Իշխանը կը համակերպի եղեր այս տեսութեան․ բայց ըսեր է թէ հաշտութեան կնքումը միայն իւր կամքէն կախեալ չէ։

«Զարին Իւքազն, որ պուլկարական յաղթութեանց արդիւնքը կը վերագրէ պուլկար զօրաց ռուս սպաներէն ստացած կրթութեան, և որով շնորհակալութիւն կը յայտնէ ռուս սպայից աշխատութեանց համար, շատ ուշադրութիւն գրաւեց աստ, և յոյժ ճարտար յայտարարութիւն մը կը նկատուի։ Զարն ատով գոհացում կուտայ հանրային կարծեաց ի Ռուսիա, որ համակիր է Պուլկարներուն յաղթութեանց․ կը յիշեցնէ Պուլկարներուն թէ Զարն իրենց բարեկամն է միշտ, և Ալեքսանդր Իշխանին հետ հաշտութեան ճամբայ կը բանայ։ Արդարեւ, Իշխանն նոր նախատինք մը կրնայ համարել որ Իւքազին մէջ իւր անունն բնաւ չի յիշուիր․ բայց հրամանագիրը Բումէլիցի զօրաց խօսքը կ'ընէ, որք, ըստ պաշտօնական տեսութեան ռուս կառավարութեան, գործ ունենալու չէին Պուլկարիոյ զօրաց քով։ Ռուսիա դժուարաւ կրնայ Միութիւնը մերժել այն Բումէլիցիներուն, որոց Պուլկարիոյ հետ գործակցութեան արդեանց այնպիսի ջերմ ներբող կը կարդայ։

«Պուլկարիոյ պատերազմական նախորդ նախարար Բանդաբուլզէն ռուս Իշխանն այժմ ի Վիեննա կը գտնուի․ բայց քաղաքական ո՛ և է պաշտօն չունի։

«Բոլիտիշէ Քօրրեսփոնտենց Բեդերսպուրկէ կէս–պաշտօնական նամակ մը կը հրատարակէ, որ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ մէջ հանրային կարծիքը բոլորովին պուլկարական Միութեան նպաստաւոր եղած է այժմ, և թէ Միութեան ճանաչումն ալ անխուսափելի կը թուի։ Բայց Ռուսիոյ մէջ Անգլիոյ դէմ զայրոյթ կը յայտնուի Դեսպանախորհուրդն ամբարդին թողլուն համար։ Սակայն, եթէ քիչ մ'աւելի տրամաբան լինին Ռուսք, պիտի հասկնան թէ Անգլիոյ ընդդիմութիւնն է պատճառ որ իրագործման երեւոյթ կ'առնու պուլկարական Միութեան գաղափարն, որ այժմ հաճոյ է եղեր իրենց։

«Վիեննայի գրեթէ ամեն անկախ լրագիրք այժմ կը ջատագովեն Միութիւնն, և Տոյչէ Ցայթունկ զօրեղապէս կը յորդորէ աւստրիական կառավարութիւնը՝ «բացայայտապէս ի նպաստ Միութեան խօսելու ազնիւ և խելացի քաղաքականութիւնն ընդունիլ»։

«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագիրն ևս, որ միշտ կը պաշտպանէ Թուրքիոյ շահերն ընդդէմ Ռուսիոյ, պուլկարական Միութիւնը կը ջատագովէ այժմ, և կ'ըսէ թէ ամեն Տէրութիւն, մինչեւ իսկ Ռուսիա, ի մասնաւորի կը նպաստաւորէ զայն, որպէս լաւագոյն լուծումն խնդրոյն։»

Երեկի հեռագրաց նայելով սերպօ–պուլկար խնդիրը նորէն տագնապալի երեւոյթ մը ստացած է։ Սերպիա թէև ուղղակի պատերազմ հրատարակեց Պուլկարիոյ դէմ, և թէպէտ ձեռնարկեց ուղղակի բանակցելու Ալեքսանդր Իշխանին հետ՝ զինադադարի կնքման համար պատուիրակ ղրկելով պուլկարական բանակետղն ի Բիրոդ, բայց, Պուլկարաց հակառաջարկները տեսնելէն յետոյ, յիշեց յանկարծ թէ Պուլկարիա [illegible] մ'էր և ո՛չ թէ իրեն պէս անկախ Պետութիւն մը, և հետեւապէս, զինադադարի բանակցութիւնները խզեց Պուլկարիոյ հետ։ Զինադադարն, ուրեմն, գոյութիւն չունի այլ ևս․ զի ինչ որ ցարդ զինադադար անունը կը կրէր, թշնամութեանց առժամեայ ընդհատում մ'էր, պաշտօնական և օրինաւոր զինադադարի մը պայմանաց վրայ համաձայնելու համար։ Այսպիսի համաձայնութիւն գոյացած չլինելով, կը վախցուի թէ Պուլկարք նախայարձակ պիտի լինին, թշնամութիւնները վերսկսելով։

Բ. Դուռ ծանոյց թէ իբրեւ գերիշխան պետութեան իրեն կը վերաբերի հաշտութիւն կնքել Սերպիոյ հետ։ Ինչպէս մեր երեկի թիւէն երեւցաւ, Ալեքսանդր Իշխանը կ'առարկէ եղեր թէ Պուլկարիա միայնակ յետս մղած լինելով Սերպիոյ արշաւանքը, միայնակ պարտի կնքել խաղաղութիւնը։

Մինչ սերպօ–պուլկար խնդիրն այսպէս շատ անհաճոյ վիճակի մէջ է, Բումէլիի խնդիրն ևս, ինչպէս յայտնի եղաւ երեկի լուրերէն, (մանաւանդ մայրաքաղաքիս գլխաւոր յունական թերթին հրատարակած տեղեկութիւններէն,) լաւագոյն վիճակ մը չունի․ զի թէեւ օսմ. երկու պատուիրակները պատշաճ քաղաքավարութեամբ ընդունուած են ի Փիլիպէ, բայց իբրեւ պատուիրակ չեն նկատուած․ Փիլիպէի իշխանութիւնք յայտնած են թէ իրենք Ալեքսանդր Իշխանին հրամանին կը կարօտին բան մ'ընել կարենալու համար, և մինչեւ որ պատուիրակները ճանչելու հրամանը գայ, թոյլ չեն կրնար տալ նոցա պաշտօնական կիրառութեան։ Արդէն, ինչպէս կ'երեւէր երեկի թղթաբերին հեռագիրներէն, Իշխանին կառավարութիւնն հեռագրած էր ի Փիլիպէ՝ յարգել օսմ. պատուիրակներն, այլ նոցա պաշտօնին նկատմամբ ո՛ և է հաղորդակցութիւն չընել։ Հետեւապէս, բնական է որ Բ. Դուռ խնդիրը նախ Ալեքսանդր Իշխանին հետ կարգադրէ, և կ'երեւի թէ այնպէս պիտի լինի, կամ եղած է, Ճէվտէթ փաշային իբրեւ պաշտօնական Բոմիսէր առաքումէն առաջ։

ՎԵՐՋ
ԱՆԳԼՕ–ՊԻՐՄԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Անգլիական նաւախումբն Իրրավատտի գետէն վեր ելնելով և եզերաց վրայ Պիրմանաց կառուցած ամրութիւնները գրաւելով, երբ հասաւ Մանտալէ մայրաքաղաքին մօտ, Թիպօ բռնաւոր և հպարտ թագաւորն, յանկարծ խոնարհելով, յատուկ շոգենաւով մը ներքին գործոց նախարարը ղրկեց Բրէնտէրկասդ զօրավարին, զինադադար խնդրելով։ Զօրավարը պատասխանեց թէ զինադադար շնորհելու իշխանութիւն չունի․ բայց եթէ Թագաւորն անձնատուր լինի և յանձնէ զ'իւր բանակ և մայրաքաղաքն, և եթէ Մանտալէ բնակող Եւրոպացւոց վնաս չհասնի, զօրավարը պիտի ազատէ Թագաւորին կեանքն։ 24 ժամ պայմանաժամ տուաւ պատասխան բերելու համար։ Այս անգլիական նաւախումբն յառաջ խաղաց, և երբ հասաւ Մանտալէ մայրաքաղաքին մուտքն անմիջապէս պաշտպանող մարտկոցներուն առջեւ, Պիրման նախարարը վերադարձաւ պատասխան բերելով թէ, Պիրմանք կրակ չպիտի ընեն անգլ. նաւախմբին վրայ, և թէ Թագաւորը պիտի ընդունի զօրավարին ամեն պահանջումներն։ Անգլիացիք այն ատեն յառաջ խաղացին, գետին դիմամբ խափանելով ջրբանցներուն մէջէն մուտք մը գտնելով, և ցամաք ելնելով զինաթափ ըրին մարտկոցներն, ուր գտնուած 28 թնդանօթներն ու Մարգինի հրացանները գրաւեցին։ Պիրման զօրքերը բնաւ ընդդիմութիւն չըրին յանձնելու զէնքերնին, երբ Թիպօ Թագաւորին հրամանագիրը տեսան։ Մարտկոցները պարպելէ յետոյ, Անգլիացիք նոյմ. 28ին առանց ընդդիմութեան գրաւեցին զՄանտալէ։ Եւրոպացի գաղթականութեան ո՛ և է վնաս չէին հասուցած մոլեռանդ Պիրմանք, որք իրենց կրօնն «ամբարշտաց» դէմ պաշտպանել կը յաւակնէին։ Թիպօ Թագաւորն իւր կնոջմով և ընտանեաց այլ անդամներով և բազմաթիւ պաշտօնականներով անձնատուր եղաւ Անգլիացւոց։ Պիրման ժողովուրդը բնաւ փոյթ չէր ըներ թագաւորական արքի գերդաստանին տապալման համար։—Զօրա[illegible]ւոյն հետ տեսակցութեան մը յետոյ, զանոնք կառք նստեցուց, և երկու կողմէրն անգլիական զօրքեր պահապան ունենալով, տարաւ այն շոգենաւն, որով Թիպօ բռնաւոր Թագաւորն ի սպառ կը հեռացուէր իւր մայրաքաղաքէն։—Հնդկաստանի Փոխարքայ Լորտ Տըֆրին պիտի երթայ ի Վերին Պիրմանիա, երկրին վարչութիւնը վերակազմելու։ Լոնտոնի մեծ լրագիրներէն ոմանք, քաղաքական և առեւտրական տեսութեամբ, կը պահանջեն որ Վերին կամ անկախ Պիրմանիա անգլիական ստացուածք մը լինի Ստորին Պիրմանիոյ պէս։

Վհճ. Թագուհին և Լորտ Սալզպըրիի նախարարութիւնը ջերմապէս շնորհաւորեցին զԼորտ Տըֆրին, այն յաջող և արագ եղանակին համար որով ի գլուխ հանեց անգլօ–պիրմանական երրորդ պատերազմն, առանց շատ արիւն թափելու։

ԲՈԼՈՆԱՑԻՈՑ
ԱՐՏԱՔՍՈՒՄՆ Ի ԲՐՈՒՍԻՈՅ

Կաթոլիկ, Բոլոնացի և Ազատական Երեսփոխանք միահամուռ ջանացին, անցեալ շաբթու մէջ, խնդիր յարուցանել Գերմանիոյ Երեսփոխանական Ժողովոյն մէջ, Բոլոնացւոց Արեւելեան Բրուսիայէն արտաքսման առթիւ։ Պիզմարք Իշխան [illegible] թէ Ժողովոյն մէ[illegible] մը կը պատրաստուի, ճարտարապէս անոր առաջքն առաւ։ Հարցապնդումը կարդացուեցաւ, որ ծանուցանելով թէ հազարաւոր օտարահպատակ Բոլոնացիներ, որք հաստատուեր էին Արեւելեան Բրուսիոյ գաւառաց մէջ, արտաքսուեր են, կը հարցունէր թէ Գերմանիոյ Կայսերական Կառավարութիւնը տեղեկութիւն ունի՞ Բրուսիոյ Արքայական Կառավարութեան այս տնօրինութենէն, և մտադի՞ր է հակառակիլ։

Երեսփոխանութեան Նախագահն հարցուց Դաշնակցային Խորհրդոյ ներկայացուցիչ Պիզմարք Իշխանին թէ, ի՞նչ պատասխան ունի տալու։ Ցայնժամ Պիզմարք Իշխանն ոտք ելնելով, ծանոյց թէ Վհճ. Կայսեր մէկ հրամանագիրը պիտի կարդայ։ Բոլոր Երեսփոխանք խոր լռութեան մէջ ոտքի ելան։ Իշխան–Նախարարապետը կարդաց զօրեղ և տրամաբան ոճով մը խմբագրեալ Կայսերական հրամանագիր մը, որոյ իմաստը սա է․ «Կայսրը լսեց թէ Գերմանիոյ Երեսփոխանական Ժողովոյն անդամներէն մեծ մաս մը հարցապնդում մը պիտի ուղղէ Բրուսիոյ Արքայական Կառավարութեան մէկ տնօրինութեան վրայ, կարծելով թէ Գերմանիոյ մէջ գոյութիւն ունի կառավարութիւն մը որ [illegible] թիւնն ամենայն հաճութեամբ մասնակցած է գերմանական Դաշնակցութեան և առ այս շատ զոհողութիւններ ալ ըրած է, բայց չէ ջնջած Դաշնակից Կառավարութեանց իւրաքանչիւրին վեհապետական անբռնաբարելի իրաւունքն իւր երկրին ներքին կառավարութեան համար։ Հետեւապէս, Գերմանիոյ Երեսփոխանական Ժողովը չի կրնար խառնուիլ Բրուսիոյ Թագաւորութեան ներքին մէկ տնօրինութեան։ Միայն Բրուսիոյ Երեսփոխանական Ժողովը ձեռնհաս է քննելու զայս խնդիր, և Բրուսիոյ Թագաւորը կը յայտարարէ թէ իւր նախարարք պատրաստ են հոն պէտք եղած բացատրութիւնները տալու։»

Պիզմարք Իշխանն այսպէս կտրուկ նախաճեռնով մը մերժեց հարցապնդումը։ Կայսերական հրամանագրոյն ընթերցումէն յետոյ, Պիզմարք Իշխանն և Դաշնակցային Խորհրդոյն միւս անդամներն անհետ եղան ժողովէն։

Քիչ ետքը, վիճաբանութիւն բացուելով Կայսրութեան Արտաքին գործոց Ելմտացոյցին վրայ, երբ կարգն եկաւ քննելու Պիզմարք Իշխանին տարեկան թոշակն, որ միայն 54,000 մարք, այն է՝ 2,700 անգլ. ոսկի է, Տօք. Վինտհօրստ, կղերական կուսակցութեան պետը, վերստին յուզեց Բոլոնացւոց արտաքսման խնդիրն իբրեւ կրօնական խնդիր, [illegible] լինելով, իրենց կրօնին պատճառաւ ենթարկուած էին այս խստութեան։

Պիզմարք Իշխանն որ նոյն միջոցին վերադարձած էր յ'իւր աթոռ, պատասխանեց անմիջապէս թէ Բոլոնացւոց արտաքսումն ո՛չ թէ կրօնի, այլ ցեղի խնդիր մ'է։ Բրուսիա չուզեր որ Բոլոնացիք օտար երկիրներէն խուժեն յԱրեւելեան Բրուսիա և երկիրը բոլոնացնեն։ «Այս օտարամուտ Բոլոնացւոց արտաքսումն արտասովոր հարկէ մը ծագում առած իմաստուն տնօրինութիւն մ'է, և եթէ օտար երկիրք արգելք իսկ լինէին անոր գործադրման, մեք պիտի դիմէինք Գերմանիոյ Երեսփոխանութեան աջակցութեան։ Բայց ո՛չ Ռուսիա, ո՛չ Աւստրիա արգելք չյարուցին։» —Ի դիմաց Ազատականաց Բրոֆ. Հէնէլ յայտարարեց թէ զայս խնդիր յուզելով իւր կուսակցութեան միակ նպատակն էր որ խնդիրը լուսաբանուէր։ «Մեր արեւելեան գաւառաց բոլոնացումը, մեր կարծիօք ևս, հրատապ խնդիր մ'է, և բրուսիական կառավարութեան պարտքն է ինչ ինչ պարագայից մէջ արգելք լինել տեղւոյն գերմանական տարրին յետս ընկրկման։»

* * *

Թայմզին թղթակիցը, խօսելով այս խորհրդարանական միջադէպի վրայ, կ'ըսէ․

«Բոլոնացւոց արտաքսման վերաբերեալ հարցապնդման պատասխանել մերժելով, Պիզմարք Իշխանը ճշդիւ օրինաց շրջանակին մէջ էր․ իսկ Բրուսիոյ Երեսփոխանական Ժողովոյն մէջ, Իշխանը պիտի արդարացնէ արտաքսման տնօրինութիւնը պետական հարկաւորութեան ու պատշաճութեան տեսութեամբ միայն, զի այդ տնօրինութեան օրինաւորութիւնն աներկբայելի է։ Կայսրութեան Գերագոյն Ատեանն ապրիլ 21ի որոշմամբ ճանչեց թէ ամեն պետութիւն իրաւունք ունի օտարազգիներ վռնտելու իւր երկրէ, (զի հարկ է գիտնալ թէ արտաքսեալ հազարաւոր բոլոնացիներէն ո՛չ ոք ճշդիւ բրուսիացի հպատակ է (°․°)։ Պ. Պ. Հէֆդէրի և Ռիխթէրի պէս մի-

---

—=42=—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ՁԻԿ–ՁԱԿ
ԿԱՄ
ԿԵՌ–ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Է.

—Վագրի՞ պէ՞ս։

—Եթէ լինէիք, այսչափ չէիք զբաղներ․․․ վեր կ'ելնէիք տեսնելու համար թէ ուրիշ մարդ կա՞ր, ըսաւ տիկին Լուկոս՝ աչքին ծայրովը Մօլար փողոցին վրայ բացւող պատուհանէն դուրս նայելով։

—Վասն զի կը հաւատամ քու առաքինութեանդ, ո՛ Սթէֆանիա։ Կրնա՞ս մեղադրել զիս թէ վստահութիւն ունիմ քու վրադ։

—Ձեզ հետ կարելի չէ լրջաբար խօսիլ․ Ուստի կը լռեմ ու կ'երթամ հագուելու, որպէս զի դուրս ելնենք ի միասին։

—Յիրաւի շատ սիրուն եղեր ես այդ կերպարանքով։ Բայց թերեւս չյարմարիր երթալ ընթրել Մատրիտ կամ Բավիլոնի տ'Արմանվիլի ճաշարանը։ Ափսո՛ս, մեծ յաջողութիւն կ'ունենայիր․․․։ Պուլվար Վոլթէրի փոքրիկ քաղաքացուհւոյն գործը չէ պնդավարտիքով երեւնալ։

—Ինչ՞ն գիտէք, հարցուց կոմսուհին։

—Օ՛, կարծիք մ'է իմ կողմէ, բայց ճիշդ պէտք է լինի։ Ես՝ կին մը տեսնելուս պէս՝ կը մերկացնեմ զայն մտօք, և չեմ սխալիր երբեք։ Ունակութեան գործ է։ Ես այն աղջկան հարեւանցի կերպիւ միայն տեսայ այն երեկոյին ուր ահալարաբար տաղաւարի մը գանէն դուրս ըրին Թրոնի հրապարակին մէջ։ Բայց այնչափը բաւեց ինձ։ Ցուստանիհարաց մեծ դասակարգին կը վերաբերի։ ժամանակէ յետոյ կը գիրնայ, բայց առ այժմ այն կէտին հասած չէ։ Իսկ դու, սիրո՛ւն Սթէֆանիա․․․

—Ես քսան–ութ տարու եմ, սիրելի՛ս։ Եւ օրիորդ Մոնիմօրոլ յոյժ համակրելի է ինձ։ Ո՛ր մնաց հայրն սպաննողը գտնելու ձեռնարկին։ Եթէ ես լինէի այն Պ. Ժէմս, զէքի տեղ, արդէն գտած էի այն սրիկան։

—Կարելի է, դու ճարտարամիտ և յանդուգն ես․․․ խեղճ Ժիլիէն զուրկ է այդ ձիրքերէն։ Կը հաւատա՞ս որ տեղեկութեանց գործակալութեան մը դիմած է, և բազում ստակ կը վճարէ խաբեբայ մարդոց, որք ոճրագործ Ձիկ–Ձակը փնտռել կը ձեւացնեն, և կ'երթան գինետանց մէջ կ'ուտեն իմ պարզամիտ բարեկամիս ստակները։ Բայց ես համոզուած եմ թէ այդ Ձիկ–Ձակ մտացածին էակ մ'է, և թէ այնպիսի կոր բութամատով անձ մը երբեք գոյութիւն ունեցած չէ։

—Ի՞նչպէս կոր բութամատով։

—Ա՛, ճշմարիտ է, դու չես գիտեր․․․ Մոնիմօրոլի աղջիկը կ'ըսէ թէ իւր հայրն սպաննողին ձեռքը միայն տեսած է ինք, և թէ այն ձեռքն ուրիշ մարդոց ձեռքին չնմանիր բնաւ։ Ժիլիէն այն կերպիւ նկարագրեց ինձ զայն, որ զարհուրելով կը յիշեմ։ Երեւակայէ խեցգետնի թաթ մը, կապիկի ձեռք մը, թաւարծի, կոր, գազանաց մագիլներուն նման ծուռ եղունգներով․․․։

—Բայց անտեղի է այդ․․․ խեղճ աղջիկը վախէն շփոթելով այդպէս տեսնել կարծեր է, և եթէ ոճրագործը գտնելու յոյսն այդ պարագային վրայ հիմնած է, յաւիտեան գտնելիք չունի։

—Ես ալ այդպէս կը կարծեմ, և կը խոստովանիմ թէ բնաւ փոյթս չէ։ Բայց Ժիլիէնի քունը չտանիր․․․ մտահոգութենէն կը մաշի։ Մայրը, տեսնելով զայս, ի զուր կը յանդիմանէ զայն։ Ժէմզպէ՝ ամեն օր Պուլվար Վոլթէր կ'երթայ, և երբոր աղջիկը չընդունիր զինքը, ժամերով կը կանգնի տունն ի վեր կը նայի։ Իրիկուն մը պիտի երթայ մանտալին նուագէ իւր սարփածոյն պատուհաններուն տակ։ Եւ աւելի փատթարագոյնն այս է որ հակառակիոջ մ'ունի։

—Ինչ կ'ըսէք։ Ես պարկեշտ կը կարծէի զայդ աղջիկ։

—Օ՛, հակառակիոյ ըսելս յոռի մտօք պէտք չէ հասկնալ։ Աղջիկն ամուսնանալ կ'ուզէ, և ընդունած պարոնն ալ անշուշտ բարի դիտաւորութեամբ փառեալ է։

—Ի՞նչ, պարոն մը կ'ընդունի՛։

—Այո՛, և գաղտնաբար կ'ընդունի։ Ժիլիէն, որ կը լրտեսէ զայն, դեռ չէ կրցած երեսը տեսնել։ Գոց կառքով կ'երթայ, և Ժիլիէն ալ հոն չգտնուիր կառքէն իջած ժամանակ։ Երբոր այդ նախամեծար սարփածուն ներս մտնէ, միւսը չընդունուիր, և իմ տկարամիտ բարեկամս չսպասեր որ պարոնը դուրս ելնէ։ Բայց եթէ տեսնէ իսկ, չկրնար բան մը հասկնալ․ վասն զի, հաւանաբար չճանչեր զայն։

—Ո՞վ գիտէ, մրմնջեց կոմսուհին խուլուն դէմքով։

—Արդեօք մտահոգութի՞ւն կը պատճառէ քեզ այս բան։

—Ինչո՞ւ չէ, ես շատ հետաքրքիր եմ, և կնճռոտ խնդիրներն ուշադրութիւնս կը գրաւեն միշտ։ Կը կարծեմ որ եթէ յարաբերութիւն ունենայի օրիորդ Մոնիմօրոլի հետ, լաւ խորհուրդներ կ'ուտայի նմա։

—Բայց երբէք չպիտի կրնաս հանդիպիլ նմա։ Ինչո՞ւ պէտք, ի՛նչ կ'ուզէ թող լինի, դու վեր գնա հագուէ, և երթանք պտոյտ մ'ընենք Պուլոյնի անտառն։ Այս գեղեցիկ օդով մեծ բազմութիւն պէտք է գտնուի անդ։ Եւ եթէ նոր արդուզարդով ելնես, ամեն կանայք դալուկնիկ կը հանդիպին։

—Անպատճառ Պուլոյնի անտառ՞ն երթալ կ'ուզես, հարցուց կոմսուհին յանկարծ դուլթել սկսելով փաղաքշաբար։

—Ո՛չ․․․ բայց անկէ ուրիշ տեղ չերթցուիր․․․ մանաւանդ երբոր Մադրիտի արձարանը ճաշենք․․․։

—Դեռ ճաշի ժամանակ չէ․ ինչո՞ւ համար առ այժմ այցելութիւն մը չտանք օրիորդ Մոնիմօրոլի։

—Այցելութիւն մը տալ օրիորդ Մոնիմօրոլի՛, կրկնեց Ֆրէտնէ։ Ի՞նչ ըսելով։ Դու չես ճանչեր զայն, նա ալ քեզ չճանչեր։

—Հոգ չէ, պատասխանեց կոմսուհին պաղ կերպիւ․ դու կը ներկայացնես զիս։

—Իրդարեւ գեղեցիկ յանձնարարութիւն։ Ես անգամ մը միայն տեսած եմ զայն քառորդ մը չափ ժամանակ, եթէ չէ մոռցած զիս, յոյժ գէշ կարծիք մ'ունեցած է վրաս, վասն զի հօրն սպանուած գիշերը ոստիկանութեան երթալ խնդրելու խստամմամբ թողուցի փախայ։ Ժէմզպէ սաստիկ բարկացաւ ինձ դէմ և անշուշտ գանգատած ալ է օրիորդին։

—Ուրեմն պատուական առիթ մը կը լինի քեզ ներում խնդրելու․ ես ալ կը նպաստեմ, և կը ներէ քեզ։

—Խե՛նդ ես․ ի՞նչ պատրուակով կ'ուզես որ այդ աղջկան տունը տանիմ Լուկոսի կոմսուհին։

—Ինչո՞ւ չերթամ չտեսնեմ զայն․ քու տարփուհի՞դ լինելուս համար։

—Եթէ այդ միայն լինէր․․․։

—Ուրեմն զիս անարժա՞ն կը համարիս պարկեշտ կնոջմէ մ'ընդունուելու։

Այս անակնկալ հարցման պատասխանը փափուկ էր։ Ֆրէտնէ փախուստի ճանբով մը մէջէն դուրս ելնել փորձեց․

—Է՜, անտանելի են պարկեշտ կանայք։ Թողունք որ աղջը մնեն իրենց առաքինութեան մէջ, և մեք մեր զբօսանքին նայինք։ Կ'ուզե՞ս որ քեզ հաջակաւոր տարփուհեաց ընկերութիւններուն մէջ նետեմ։ Հաճութիւն միայն տուր։ Ես անոնց ամենն ալ կը ճանչեմ, և մեծ պատիւ կ'ընեն քեզ։ Կ'ուզե՞ս պարապորդանց կաքաւասունները տեսնել, կամ Փիլիէի պարահանդիսին և Փարթիք–Լաթէնի գարեջրանոցներուն գաղտնիքը թափանցել։ Մեծ փափաք ունէիր աղջնց երբոր Գեսպանաց սրճարանին պատշգամին վրայ քեզ ծանօթանալու բարեբաղդութիւնն ունեցայ։ Եթէ այն քմահաճոյքդ անցած է այժմ, ուրիշ քմահաճոյք մ'ունի՞ս․ ես յանձն կ'առնում գոհացնել, բայց մի՛ պահանջեր ինձմէ որ քեզ խենդուկ աղջկան մը տունը տանիմ, որ մեզ հետ բնաւ յարաբերութիւն չունի։

—Այդ ո՛րչափ խօսք էր ըսելու համար թէ չես ուզեր փափաքս կատարել։ Առաջին անգամն է այս, և թող վերջինը լինի։

Ալֆրէտի համբերութիւնն հատնելով՝ խիստ պատասխան մը տալու վրայ էր, սենեկապանուհին ներս մտաւ ըսելով․

—Ջուրը պատրաստ է և մարդ չկայ վերը։ Պէտք է հաւատալ թէ․․․

Ըլլա կանգ առաւ յանկարծ։ Պարոնը տեսեր էր, և շատ կը զղջար իւր անզգուշաբար ըսածներուն վրայ, վասնզի տիկին Լուկոս նշանացի ազդարարեր էր նմա թէ պարոնը հոն էր։

—Ուրեմն մա՞րդ կար վերն, ըսաւ Ֆրէտնէ ծիծաղելով։

—Ո՛չ, պարոն, լեզուս սխալեցաւ, պատասխանեց սպասուհին լրբաբար։

—Անշուշտ Սրբէ Ժօռան էր։

—Հասկցա՛յ, լսեր էք տիկնին Թուղթ բանալը։ Բայց փոքր խաղ, մեծ խաղ, ամէնն ալ խենդ ու խելառ բաներ են․ ես ինքնս չեմ հաւտար անոնց։ Տիկինն զբօսնլու համար էր որ կը բանայի։

—Զիս ալ զբօսցուցիր առանց գիտնալու։

(Շարունակելի)

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԷ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՈՅԹ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրելով կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ՚անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ՚ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՆԻՔՈՍԻՑ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՑԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ ԿԸ ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ
ԸՆԴԴԷՄ
ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՐՈՆՇԻԹԻ, ԴՈՒՄԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼԻ, ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՒՉԱԿՈՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Թաքսիլներէն եւ շաքարահատներէն, որք կը բռնաւորեն ստամոքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ ԵՆ
ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նախարարական որոշմամբ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 70 բաստիլ
[illegible]

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ
Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնհուլ (Մարն)
(Պահանջել Գործարանի կնիքը)

Այս Բաստիլները ծծելու միջոցին, շնչուած օդը կ՚առնու խացծղանին շոգիներն զորս ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այս Բաստիլներն այնքան ազդու են այն ամէն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խացծղան գործածել։

Ցոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց աշխատութեանց մէջ դրգռիչ շոգիներ կամ փոշիներ շնչելու ենթարկեալ են։ — Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բաստիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի գերազանցութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Դանդիւք եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախուի ամէն գլխաւոր դեղավաճառաց քով

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆԳ

Բարիզի Ընդհանուր Խնայողական Սնտուկին գործառնութիւնքն են, Գաղղիոյ կառավարութեան անմիջական «երաշխաւորութեան» ներքեւ գտնուող, և մնայուն պարգեւներով վիճակահանուելու [illegible] Ֆրանսական արժէթղթոց վաճառումը։

Ընկերութիւնը կազմուած լինելով 21 Յուլիս 1867 թուականաւ օրէնքի տրամադրութեանց համաձայն, իւր գործողութիւնք Ֆրանսայի կառավարութեան քննութեան «գանձերոյ» ներքեւ են։ [illegible]

Ընկերութիւնը կը դիւրացնէ հասարակութեան «ամսական վճարմանց միջոցաւ» դիւրաւ մի փոքր հարստութիւն և ունենալ միանգամայն մեծ պարգեւ մը շահելու յոյսն։

[illegible]

Ամսական վճարմունք են, ըստ արժէթղթոց 5, 10 և 20 Ֆրանք։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընդհանուր Ներկայացուցչին Ընկերութեան վասն Թուրքիոյ, Աղատօլլաղ Հասի Էֆէնտի, 4 Պանգէ-դաքու, Կ. Պոլիս։
Ներկայացուցիչ ի Պրուսա, Յովհաննէս Էֆէնտի Յ. Պերպէրեան
Ներկայացուցիչ ի Զմիւռնիա Միսիր Փ. Փէթրօզգիւօ։

ՆՈՐՏՏԱՑՉԷ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ՚ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ չափաւոր պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ
50

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

TRIPLEX IN UNO · SPIRENS · VIANDE · QUINA · PHOSPHATES

Ամենազօրաւոր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կիները, տկարակազմ Տղաները և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Միսէն և Ջիլինէն ու Ոսկրային գոյութեանց կամ մեծ զօրութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն, և մի բան, Թուլութեան, Վատուժութեան, Ջղային ուժասպառութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ — Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպօն փողոց, 14 — ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ Կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիէրանտիի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 169։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Օլթան իփլիկի, գըլէյի ճէպխանէսի պին պէշ խդ, պէշէր գըլէյի ճէպխանէսի օն պէշ պուչուք գրուշ.

Գունտուրա գալըպըլը, ատէտ իչ միլիոն պէշ լիք պին, պէշէր պին ատէտի իքի ղուրուշ պէշ փարայ.

Ալրօփոթքէասի նէվինճատ թիմուր թօքա

Ատէտ օն պին, Նումէրօ սէքիզ

Ատէտ տօգսան պին, Նումէրօ տօքուզ

Ատէտ իկ պին, Նումէրօ օն

Ծէման իքի իկ պին։

Պիրայիրի իւզէրինէ պէշէրի փարայ տէօրթ. Պէյգօզ տապաղխանէսի իլէ Սէրասքէրիաթէ անպարք իչուն լիզըմ. նէ մէգտարի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան պալատէ մալպագտան իչ գալէմ էշեա փիաթը մալազգտասըլարը իլէ թալիպլէրի էօնտէսինտէ օլուպ թէշրինի սանիի րումինին եիրմի եէտինճի չարշէնպէ կիւնինէ գատար պէշէր կիւն միւնագասար պիլ իճրա միզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիյէլէրի վիրիլէճէկինտէն իկմա իսթէյէն թալիպ վէ էկիլիմի սէքիզինճի փէնճշէնպէ կիւնի եիւզտէ պէշ թէմինատ ակչէլէրի իլէ ...

23 Թըշրինի սանի 1885
3 3

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Ղուրպայա խասոթախանէսի իչինտէ մուպայաասընտա լուզում կէօրիւնէն 545 չիֆթ եաւն չօրապըն չէրախը մուգտարլերի իլէ իճրա օլունան միւնագասասընտա պէշէր չիֆթի 2 ղրշ. 34 փարայէ թալիպի էօնտէսինտէ պուլունտուղընտան վէ ...

[illegible]

21 Թըշրինի սանի 301
3—3

N. 7.

Գաւչընմագ, պաւ թէզի, էմրազը ծիլտի միւլէրի վէ սաչ տէօքիլմէսի, էմրազը մէգքիւրէ Տէլըրի միւրէպպինին խիզմէթլը իլէ սէրիէն միւնտէֆի օլուր։ Բարիզտէ Գիւրէի սօգագընտա 51 նումէրօլու մաղազայի Մ. Տէլըրէ վէ սաիր էճզաճը վէ պէրպէրլէր տուքեաննէրընտա պուլունուր, գալըպընտա սաքըընմալը։ Ճանաքըլըն ֆիաթը 20 ղուրուշ. Նըսըֆ ճանաքըլըն ֆիաթը 12 ղուրուշ։ Տէրսաատէթտէ տէբօզիթէօր: Ղալաթիայա Կէօրկիւլէօնին գարշըսընտա Մ. Զէքեաթինին մաղազասընտա տըր։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԽԸՏԻՎԻԷ
ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Շարքիէ շոգենաւը, Նաւապետ Բերէյրա, յառաջիկայ չորեքշաբթի, Նոյեմ. 27, ժամը 5ին պիտի մեկնի, ի Տարտանէլ, Միթիլէ, Պիրէօս և Աղէքսանդրիա, ուր պիտի հաղորդակցի Սուէզիոյ և Կարմիր ծովու գծին հետ։

Խըտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամեն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միթիլի, Իզմիր և Բիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներուն և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամարջին քով, Վայիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ծիւղը, Վոյվօտա փողոց, Նուսուէթ Իզզէտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի տեղեր։ Ընտանեկանց կին մը յառաջացուած է տիկնոց որոյ։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին ուղեւորական տոմսակը մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, գիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճամբորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւէն կամբիլ և ևնդ քանի մը եղանակներ։ ... [illegible] ... Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի։ Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ Ծաչը։ Ընտանեաց համար նոյն զեղչն 0/0 15 է։ Երթ ու դարձի տոմսակը մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յուլիսի ընկերը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են։

Ծանօթ. — Խըտիվիէ ընկերութեան կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւները ամեն ուրբաթ Սուէզէն կ՚ելնեն, ամեն անգամ Եամպոյ, Ճիտտէ և Սուաքիմ, և տասնեհինգ օրն անգամ մը Մասսովա, Հօտէյտա, և Ադէնի ծովածոցին մէջ, Թաճուրա, Էյլա, Պերպերա և Ադէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամէն տասն օրն անգամ մը կը բանին Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աւրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Աթլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալեբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոթնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սկիւթիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմերարա	2,500	Սայտօն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քետար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Քետար շոգենաւը, Նաւապետ Ֆէրկիւսըն, Լիվէրբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվէրբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանբով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ոևէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հավիլ փաշա խան Ղալաթիա
511

ՊԱՊԱՅԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըգա
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Ալպանիա	2,500	Քրուիքշէնք
Լէմնիա	2,500	Ուիլքս
Մասսիլիա	3,500	Մորզ
Թեսալիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Պիքինիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Պաթումէն վերադառնալով անմիջապէս Լիվէրբուլ պիտի ուղեւորի։

Այա Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվէրբուլէն աստ կ՚սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ՚ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
513

JOB Papier — a obtenu 41 méd. 10 or, 9 dipl. d'honneur et mis 3 fois hors concours. JEAN BARDOU fabrique que cette marque protégée par 52 jugements et arrêts et signe J. Bardou.

Nul doute que dans un temps très prochain tous fumeurs de cigarettes ne fassent usage que de ce papier seul bon!! — La fabrication du JOB occupe plus de 800 ouvriers. — Maison fondée en 1840. —
EXPLOITATION GÉNÉRALE A TOULOUSE.
Demander ce Cahier chez tous les Débitants de Tabac.

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բոնէի միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Հօնուռէ, որ Նոյեմբեր 23ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 2ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէբէ, որ կմեկնի յառաջիկայ երկուշաբթի, 18/30 Նոյեմ։

Ուղեւորի Նորք ապահովութիւն

Նաւուղեէք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլեթ
514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Որք Հիլ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթելլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրոսօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիտօ	2,300	Քանդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Նէտտօ	1600
Քօզօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ուիլսըն շոգենաւը, Նաւապետ Նիւմէն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հիլ, և դեկտ. 4ին պիտի մեկնի Կ. Պոլիս գալու համար։

Բալէրմօ շոգենաւը, Նաւապետ Կորտըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն աստ հասած, պարպած և յՕտեսա ուղեւորած է։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլեթ խան Ղալաթիա
514

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանտրուա	4200	Օսպրէյ	3000
Ֆէրոս	4000	Նէբթիւն	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սեսոսդրիս	3250	Ագլանտիկ	1700
Թիպր	3250	Լոգիուս	800
Մոսկովա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Օսպրէյ շոգենաւը, Նաւապետ Բօլ, ամսոյս 16ին Օտեսայէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվէրբուլ պիտի երթայ։

Ֆարօս շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլըք, ամսոյս 23ին Լիվէրբուլէն աստ կսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվէրբուլ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրբուլէ և Արեւելքի միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիպարին	800
Տաւրոյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէսպիան շոգենաւը, Նաւապետ Պօլ, այսօր Լիվէրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատէարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվէրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաhման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլըրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.
512

Արտօնատէր Ս. ՏԻՄԱՑԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ												Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	—	...	...
Գում—գաբու	6 28	7 ...	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 ...	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Եէնի—գաբու	...	...	...	7 57	...	8 58	...	... ...	10 34	10 53	11 32	12 4	1 10	1 45	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	8 ...	...	...	...	... ...	10 37	10 56	11 35	12 7	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 3	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	...	...	...	8 6	...	9 4	...	... ...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 48	7 23	8 ...	8 24	...	9 22	...	... ...	10 58	... ...	11 58	... ...	... ...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այ Ստեփանո	...	7 33	8 14	8 34	...	9 32	...	... ...	11 8	... ...	12 9	... ...	... ...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	8 25	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	12 18	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ												Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 34	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...	...
Այ Ստեփանո	...	6 44	...	7 45	...	8 44	... ...	9 38	... ...	... ...	11 20	... ...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 ...	6 55	7 24	7 57	...	8 55	... ...	9 49	... ...	... ...	11 31	... ...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...	...
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	... ...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 08	6 42	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 22	7 17	7 46	...	8 47	...	9 46	... ...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	... ...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...
Կ. Պոլիս	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 3	7 50	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ՚ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի-գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց միջեւ։ Ուրբաթ և Կիրակի օրերն Թիւ 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Ֆլօրիա։

Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուելուն	14 27 1/2
» » » գոցուելուն	14 15
» » Սէրի Բ.	— —
» » Գ.	14 15
Օսմանեան երկաթուղի	35 37 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Բանք Օթօման	498 75
Գրէտի Լիօնէ	525 —
» Ֆօնսիէ	1333 75
Բաժնետոմս Լէնի	1240
Սուէզի ջրանցք	2113 75
Ռուսական 5 % 1877ի	100 3/4
Իտալական Ռանթ	96 70
Եգիպտական միացեալ	320
Սպանիական (արտաքին)	53 1/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	354 37 1/2
5% Հէլլէնական	280
Ջէք Լոնտրայի վրայ	25 21

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 8 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 77 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ	14 17 1/2
Եգիպտական	322 50

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԷՆԻ
Յօրինեաց
Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած սոյն Քերականութեան մէջ, ինչպէս պիտի տեսնեն քննողք, վերածուած է Թուրքիոյ Հայոց արդի լեզուն՝ պարզ քերականական դրութեան։ Ի լուսաւորութիւն քերականական կանոնաց մուծուած են ըստ պատշաճի առատ հրահանգներ, որ ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ մանր մանր կրթական պատմութիւններ, դիւրուսոյց և խիստ դիւրագին,

Ի գին 5 դահեկան.— Բաւական թուով գնողներու համար մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ.— Կեդրոնատեղին է Ց. Գավաֆեան գրատուն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԷՏՔ ՄԸ

Աշխարհի լաւագոյն ըմպելին, և ամէն բարեկազմ ընտանեաց անհրաժեշտ մէկ պէտքն է անշուշտ ԹԷՅԸ։ Ոգելից ըմպելեաց հզօրագոյն թշնամին է այն, և քան զսուրճ աւելի սննդարար և ողջապահիկ։ Ձմեռն ամէն տան մէջ առաջնակարգ տեղ մ'ունի թէյամանն, և ճշմարտութիւն մ'է թէ, մանաւանդ ի Թուրքիա, ձմեռն աւելի թէյ կը սպառի։ Այս առթիւ, Հայկական Թէյավաճառանոցն որ ի Թահմիզ փողոց թիւ 70, (Մըսըր Չարշըի կից.) Ամստէրտամէ և Լոնտոնէ ստացած և Չինու և Ճաւայու լաւագոյն թէյեր, որոց տեսակէն ու գնէն հաւասարապէս գոհ պիտի լինին յաճախորդք։

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պոլսոյ ազնիւ հասարակութեան թէ այդ մայրաքաղաքին մէջ կը շինուին եւ կը ծախուին յոյժ գէշ տեսակ եւ սուտ փառարաններ, որք իմ Գործարանիս ԽԱՐԴԱԽԵԱԼ նշանը կը կրեն և իմ ՀՌՉԱԿԵԱԼ փառարանացս կեղծերն են։

Ուստի պարտ անձին կը համարիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ Թուրքիոյ համար իմ ՄԻԱԿ ներկայացուցիչս է

ՀԷՆՐԻԽ ԼԱՆԺ
—24, Բէրչէմպէ Պազար, 24—
—32 Մահմուտիէ ֆօղւս 32—
ԴԱՂԱԹԻԱ

Որ արտօնեալ է ըստ օրինաց տրամադրութեան դատ բանալ յիշեալ անձանց դէմ։

Ռ. ԿԷՊՓԻՐԹ
VII,— Kaiserstrasse No 71

Ս. ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՅ ՃԱՌԸ ԻՒՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՕԾՄԱՆ ՕՐԸ

Սկսած Ս. Գրիգոր Լուսաւորչից՝ 140ից աւելի Հայրապետներ ենք ունեցել, որոնք իրանց մեծախորհուրդ Ս. Օծման օրը դարձել են դէպի իրանց ընտրող հօտը իմաստալից ճառերով, բայց պատմութիւնը մեզ չէ պահել այդ վսեմ ատենախօսութիւններից ոչ մէկը։ Միայնակ բացառութիւնը կազմում է ս. Ներսէս շնորհալու իւր կաթողիկոսական ձեռնադրութեան ժամանակ կարդացած ատենաբանութիւնը որ եզակի է մեր գրականութեան այս ճիւղի մէջ՝ թէ իմաստով, թէ վսեմութեամբ և թէ տեսակով։

Որքան մեծախորհուրդ է արարողութիւնը, այնքան բարձր է և կենդանի խօսքը։ Հովուապետ կոչուողը, նոյն իսկ և Ս. օծումն առնելու րոպէին, համաձայն Աստուածային պատուէրին բանում է իւր բերանը այն հօտին, որի ձեռքն է ընտրողական իրաւունքը։ Հոգւոյն Սրբոյ շնորհքը պիտի ազդէ Առաքելական յաջորդին չափել հօտի պահանջները և իւր կենսական ոյժը և հրապարակաւ խոստանալ ուղղութիւն տալ ամենայնի՝ դէպի բարին, դէպի օգտաւէտը և Աստուածահաճոյն....։ Այս մի կերպ դաշինք է ընտրողի և ընտրուածի մէջ։

Օգուտ քաղելով այն հանգամանքից որ այսօր Ս. Լուսաւորչի կառուցած տաճարի մէջ կատարվում է կաթողիկոսական ու օծման մեծ խորհուրդը, ցանկացանք մի փոքրիկ ճաշակ տալ նախնեաց ատենաբանութեան մասին այդպիսի հանդիսաւոր րոպէներին։ Քաղուածօրէն ներկայացնելով Ս. Ներսէս Շնորհալու ճառը, նախապէս պիտի խոստովանենք, որ մենք չյանդգնեցանք ձեռնամուխ լինել քանդելու գործիս պերճութիւնը՝ աշխարհաբառի ածելով։

1166 թուին ապրիլի 17ին, Ծաղկազարդի օրը, Հռոմկլայում կատարվում էր մի շքեղ հանդէս. Խորին ծերութեան հասած՝ Գրիգորիս Հայաստանեայց Հայրապետը՝ իւր մերձաւոր վախճանը գուշակելով, հրաւիրել էր եկեղեցի ազգիս ներկայացուցիչ հոգեւորականներին և աշխարհականներին կատարել կաթողիկոսական ձեռնադրութիւնը իւր հարազատ եղբայր Ներսէսի վրայ, որ յայտնի է մեզ Շնորհալւոյ սուրբ անունով.

«Երբ գումարեցաւ ժողովն և պատրաստեցաւ հանդէսն, ասում է ոգեւորուած Հ. Ղ. Ալիշանը, նախ ծեր և տկար հայրապետն (Գրիգորիս), անսովոր կարմրութեամբ ոգեւորելով իւր դալկագոյն դէմքը և անսովոր ոյժ առած, կանգնեցաւ իւր գահուն առջեւ և ատենաբանեց ժողովեալ եպիսկոպոսաց և իշխանաց, համառօտելով իւր երկար հովուութեան համարը և կենաց մերձեցեալ վախճանը, և ազգին ու եկեղեցւոյն պայման մատուցելով՝ կառաջարկէր ժողովոյն իրեն յաջորդ և իրենց հովուապետ ընտրել Ներսէս, ոչ իբրեւ հարազատ ըստ մարմնոյ, այլ արժանաւոր ըստ հոգւոյ...» (Շնորհալի և պարագայ իւր Հ. Ղ. Ալիշանի)։

«Օծման հանդիսին կէսը կատարուած և կէսը կատարելի, Ներսէսը լի բազմապատիկ զգացմամբք, և զայն և զգալով, որ այն օրուան օ՛ր և է տեսարանը և պայազատութիւնը շուտով պիտի փոփոխուին և քիչ շատ ջնջուին, այլ իւր վերայ պիտի միայն այդ մեծ պաշտօնը և պարտքը, իւր տկար զօրութիւնը կշռելով, իւր մեծ և անքննելի խոնարհութեամբ շարժեց իւր շնորհազարդ շրթունքը և խօսեցաւ.

«Ահա ձեզ են բանք իմ, դասք սրբազանից Քահանայապետաց և քահանայից, և իմաստուն վարդապետաց որք իբրեւ զանդամս՝ յիւրաքանչիւր կողմանց ժողովեալք ի մի լրութիւն մարմնոյ, հասիք աստանօր կոչմամբ ի հրամանէ Գլխոյ եկեղեցւոյ. որպէս զի Նովաւ և ընդ Նմին՝ վէմ ինչ յանարգաց և ոչ ի պատուականաց՝ ձեռօք ճարտարապետական արուեստի— յղկեալ ի շինուած մարմնոյն Քրիստոսի յօդիցէք իմաստապէս»։ Այնուհետեւ ատենաբանը խնդրում է ուշադրութիւն իւր խօսքին և յիշեցնում է թէ ինչպէս մարդկային վիճակն անհաստատ է, որ մէկը պէտք է միւսին փոխանակէ, ինչպէս Լուսաւորիչը և իւր որդիքը և Նոցա յաջորդող Հայրապետներ, մինչեւ ներկայ եղող Գրիգորիս ծերունին։ Կարճօրէն գովելով ներկայ եղող նշանաւոր կաթողիկոսի արած գործերը, ատենաբանը պատմում է, որ ծերացեալ Քահանայապետը քանիցս ուզեցել է իւր տեղը իրան՝ Ներսէսին ձեռնադրել, բայց ինքը միշտ հրաժարուել է։ «Իսկ այժմ, շարունակում է նա, զի զօրացաւ քան զբնութիւն տկարութեանն կիրք (Գրիգորիսի), վասն այնորիկ հարկիմք ընդունել զհարկեցուցիչ հրաման սորա, թէպէտ և ոչինչ նուազ և մեք նոյն տկարութեամբ զգացեալ եմք»։

«Այլ զանի հարեալ եմ և զողամ ըստ մեծի մարգարէին, զի թէ նա ի տեսութենէ միջնորդ եղեալ Աստուծոյ և մարդկան, յայտնի կրէր և ասէր, քանի՛ եւս արդեօք որ ի ճշմարտութեան զարհուրելի է։ Եւ անդ՝ Մովսէս և սեղանն Աստուծոյ, և խոստովանութեան արժանաւորն. և աստ՝ հեռացելոյ անձին ի նորին առաքինութեանցն արժանաւորութենէ։ Քանզի որք մարք են առաքինութեանց ըսկզբունք՝ իմաստութիւն, արիութիւն, ողջախոհութիւն և արդարութիւն, վրիպեալ գտանին յիմում իշխանականի մասին.... Եւ զի որ յԱստուած մերձենայ, մանաւանդ գերագոյնի քահանայապետութեան նմանութեամբ, աստուածանալ պարտի առաքինութեամբ...»։

Յիշեցնելով թէ ինչպէս իրանց հօտի վերայ դրին իրանց գլուխը՝ Իսրայէլի հովիւները, առաքեալք և սուրբ Հայրապետք, Ներսէսը դառնում է իւր անձի յատկութեանցը և մէկ առ մէկ քննում է իրան՝ իբրեւ հովուի պաշտօն ստացող, իբրեւ բժիշկ, իբրեւ «քաւիչ այլոց», որպէս դաստիարակ կամ դայեակ, որպէս «լոյս աշխարհի», սուրբ հայր, գլուխ եկեղեցւոյ, որպէս «մշակ և անկագործ իմանալի այգւոյ,» որպէս առաջնորդ, որպէս «կերակրիչ քաղցելոց և մատուցակ ծարաւելոց», որպէս միջնորդ Աստուծոյ եւ մարդկան դատաւոր մեղուցելոց, դէտ և «Հազարապետ խորհրդոյն Աստուծոյ»։ «Թողից ասել, եզրակացնում է ատենաբանը, զեւս բազմապատիկ անուանս միում այս աստիճանի կոչեցեալ ըստ գործոյն, որ և ոչ մի ի սոցանէ իմում համեմատի թշուառութեան տիրապէս դասմամբ»։

«Եւ զի այսուիկ այսպէս խոստովանեալ զանձնէ, և ոչ առ խոնարհութեան, անգիտանամ յիւրաքանչիւրոցն ընտրութենէ. զի թէ զոր պահանջէ յինէն հայրս հոգւոց (Գրիգորիս) և դուք ընդ Նմին գործօնեայք բարեաց՝ յանձն առից, զարհուրիմ երկիւղիւ նայեցեալ յիմս տկարութիւն և ի մեծի այսր աստիճանի բարձրութիւն և ծանրութիւն», մանաւանդ այսպիսի ժամանակներում, աւելացնում է նա, երբ ազգային եկեղեցւոյ արտաքին և ներքին թշնամիքը շատացել են և կրօնական զգացմունքը թուլացել։ Արժանաւոր դէտ և առաջնորդ լինելու մէկ մեծ արգելքն էլ այն է, որ «ըստ մեղաց մերոց ցրուեալ են ազգք մեր և ժողովուրդք ընդ ոլորտս տիեզերաց ի մէջ օտարասեռ ազանց» «Նաեւ աթոռս սուրբ դրդուեալ ի հաստատութենէ, ի զանազան և յանպատշաճ վայրս տարբերի ընդ հարկաւ և երկիւղիւ այլասեռից, և անօգնական և աննուէր ի մերայնոցս»։

Այս դժուարութիւններն աչքի առաջ ունենալով, հռետորը կամէր հրաժարուել հայրապետական գահը բարձնլուց, բայց վախում է անհնազանդութեան մեղադրանքից՝ «Որդի անհնազանդ ի կորուստ եղիցի»։ Միայնակ ելքը նա գտնում է աղօթքի մէջ և դառնում է առ ծերունի Քահանայապետը ու ժողուած հոգեւորականներն և աշխարհականներին, խնդրելով աղօթել իւր համար և գթանով իրան օգնական լինել։ Դուք, ասում է, խնդրեցէք ձեր աղօթքի մէջ։

Նախ՝ որ Աստուած իմ մեղաց թողութիւն տայ,

Երկրորդ՝ որ տացէ Տէր «զօրութիւն տկարութեան իմոյ և երկիւղ իւր սուրբ ի դաստիարակութիւն անձին իմոյ... զի մի՛ և մի՛ իսկ... խոտորել տխրաբար ի հակառակն կողմ, և կամ նուազեցուցանել հեզութեամբ ի լաւագունացն, մի բանիւ և մի գործով և մի յօժարութեամբ խորհրդոց. այլ ուղիղ համառօտել զբանն հաւատոյ ճշմարտութեան, և յարդարել զգործս արդարութեամբ և սրբութեամբ, և ամենայն մասամբք բարեկամութեան ըստ օրինացն Աստուծոյ, լինելով ինձ յայսմ տեսչութեան հոգեւորական գործոյ, մի՛ գայթակղութիւն տկարաց, կամ ի հայհոյութեան պատճառս կարգի և հաւատոյ։ Լուսինել անգիտութեամբ խաւարելոց, և աղ մարմնոյ յանդիմանող բանիւ ի մեղս զառածելոց։ Ըստ աղաւնոյ միամիտ ի սէր պատուիրանացն Քրիստոսի, և ըստ օձի բարեօք խորագիտութեամբ ընդդէմ չար խորամանկութեանց սատանայի և նովաւ զօրացելոցն։ Որսալ հնարաւոր իմաստութեամբ առաքելական ուռկանաւն զմարդիկ ի կեանս, և հանել ի ծովէ աշխարհէ, ի ցամաք, յախտից յերկիրն արդարոց.... Յորում արժանի լիցուք մեք հանդերձ ձեօք ասել առ Աստուած՝ Ահաւասիկ ես և մանկունք իմ զոր ետուր ինձ. և ի Տեառնէ լսել՝ Ծառայ բարի և հաւատարիմ, եկ մուտ յուրախութիւն Տեառն քո...։

և Երրորդ՝ «աղաչեմ զոր մանաւանդ խնդրելին է, որպէս զի և յաղագս Հայկական եկեղեցւոյ և ազգիս Հայաստանեաց ջերմեռանդն սրտիւ աղօթս առ բոլորեցն Աստուած մատուցանել։

Նաեւ «զհայրն մեր զառաջինն զԼուսաւորիչն Գրիգորիոս հանդերձ որդւովք իւրովք, բարեխօս կալցուք առ Աստուած»։

Շնորհալին վերջացնում է իւր ատենաբանութիւնը փառաբանելով Ս. Երրորդութիւնը։

Այս ճառից յետոյ հրաժարուած Գրիգորիսը սկսում է Ներսէսի օծումը,

«Գլուխ հանուրց զընտրեալն օծէր,
«Յաթոռ ընդ իւր նստուցանէր.
«Կրկնամածեալ քօղ արկանէր
«Եւ գաւազան ի ձեռսն դնէր.
«Բազմախաչեան զգեցուցանէր,
«Եմփորոն զլանջօքն ածէր.
«Փեսայապէս զարդուք պճնէր,
«Գլխոյն պսակ Քրիստոս նստէր.
«Բարեկամօքն ուրախ լինէր»։

Այս հրաշալի հանդէսը վերջանալուց առաջ նորօծեալ Հայրապետի առաջ ծունր է խոնարհում Նորա Քահանայապետական օրհնութիւնն ստանալու գահից հրաժարուող ծերունի Գրիգորիսը, որ, Շնորհալւոյ մեծ եղբայրը և ձեռնադրողը լինելով, նոյն րոպէին որդիանում է Օծելոյն առաջ...։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԵՐԻՑԵԱՆՑ
(ԱՐԶԱԳԱՆՔ)

ՄԱՍԻՍ

(3

ԵՒ

ՆՈՐԱ ԿԱՏԱՐԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱԼՈՒ ՓՈՐՁԵՐ

Ա. ՎԼԵՑԳԵՆԵԲԱՌՒՄ

ՊԻՏՏՈՆ ԴԸ ՏՈՒՐՆԸՖՈՐ

(10 օգոստոս 1701)

Մասիսի գիտական աշխարհակալութեան պատմութեան նուիրեալ Տեսութեան մէջ, ըստ ժամանակագրական կարգի առաջին տեղը կը գրաւէ Պիտտոն դը Տուրնըֆոր, Փրանսացի հռչակաւոր բուսաբանն եւ ուղեւորը։ Նա առաջին մարդն է որ այցելեց Արարատին գիտական նպատակաւ, և նմա կը պատկանի այս լերան բնական յատկութեանց առաջին մանրապատում ու բուսական ճշգրիտ լեռնագրութիւնն և բուսականութեան նկարագիրը։ Տուրնըֆոր չունէր լուրջ դիտաւորութիւն բարձրանալու Մասիսի գագաթն. այլ որպէս զակտտեալ բուսաբան կը հետաքրքրուէր միայն լերան այն մասով, ուր կրնար գտնել նոր և շահագրգիռ բոյսեր։ Այս է պատճառն որ կատարելապէս գոհ եղաւ, երբ հասաւ ձիւնի սահմանին. այնուհետեւ կ'սկսէր յաւիտենական սառոյցն, հետեւաբար բացայայտ է թէ բուսականութիւնն այլ եւս չէր կրնար գոյութիւն ունենալ անդ։

Մասիսի կատարն ելնելու կարելիութեան խնդիրն, ըստ երեւոյթին, շատ քիչ կը զբաղէր ճանապարհորդի ուշն։ Թուի թէ նա կատարեալ հաւատք ընծայած էր Էջմիածնայ մէջ վարդապետներէ լսած զրոյցներուն, որ Մասիսի կատարի անմատչելութեան գաղափարն կը հաստատեն. այն ժամանակ դեռ եւս կատարեալ հաւատք կ'ընծայէին Ս. Յակոբայ ունեցած փորձերուն։

1701ի օգոստոս 10ի առաւօտեան Տուրնըֆոր իւր ուղեկիցներու հետ ժամանեց Ակոռի աւանն (ըստ Տուրնըֆորի՝ Ակոռլու) և Առաքելոց աւերակ վանքի մէջ կարճատեւ հանգիստ մ'առնելէ յետոյ, միեւնոյն օրն սկսաւ բարձրանալ Մասիսի վրայ։ Յետոյ պիտի տեսնենք որ Ս. Յակոբայ ձորէն, այսինքն հիւսիս-արեւելեան կողմէն վերելքն կը ներկայէ աւելի խիստ դժուարութիւններ թէ՛ սառորոտներու սեպ ուղղորդութեան և թէ՛ հողի յատկութեանց պատճառաւ։ Ուստի, զարմանալի չէ որ Տուրնըֆոր նոյն իսկ առաջին քայլէն կ'սկսի գանգատել վերելքի անկարելիութեան վրայ մանաւանդ այնպիսի սառորոտներէ որ ծածկուած են փխրուն նիւթերով։ Բուսականութեան պակասութիւնը խիստ տխուր տպաւորութիւն գործեց գիտնական ճանապարհորդի վրայ։ Փոխանակ շքեղ և եզական տունկերու, զորս Տուրնըֆոր կը յուսար գտնել Նոյեան լերան վրայ, իւրեն կըներկայանային միայն ձիւն, մերկ ու սեւ ժայռեր և հրաբխային աւազ, ոյր մէջ տեղ տեղ կ'երեւէին գիհի և տեսակ մը տատասկներ։ Մի քանի հետաքրքրական և նոր բոյսեր, զորս գտաւ ճանապարհորդն լերան վերի մասին վրայ, չկրցան փարատել առաջին անհաճոյ տպաւորութիւնն և կատաղի բուսաբանը կը նկարագրէ Արարատն որպէս ամենատխուր և տգեղ լեռ մ'որ վրայ գոյութիւն չունին ո՛չ ծառ, ո՛չ թուփ և ո՛չ մարդկային բնակութեան նշաններ։

Շահագրգիռ դիտողութիւն մ'ըրած է Տուրնըֆոր այն փխրուն նիւթերու վրայ, որոցմով տեղ տեղ ծածկուած է Արարատի մակերեւոյթը։ Տուրնըֆոր այս դիտողութիւնն ըրաւ հարեւանցի կերպիւ, անտարակոյս առանց կարծելու որ այդ դիտողութեամբ կը հաստատէր Արարատի հրաբխային արտադրութեանց բնական յատկութիւններէն մին։ Միայն մէկուկէս դար յետոյ Մասիսի մի այլ հռչակաւոր ճանապարհորդն, Աբիխ ակադեմիկոսը, թէեւ միեւնոյն դիտողութիւնը յայտնեց, սակայն այս անգամ գիտական դրութեամբ։ «Մասիսի ամբողջ մակերեւոյթը, կ'ըսէ Տուրնըֆոր, ծածկուած է կա՛մ ձիւնով, կա՛մ հոսուն աւազով։ Կը թուի իսկ թէ այս լեռ օր քան զօր կ'սպառի։» Ըստ հետազօտութեան Աբիխի, այն պորփիւրանման տարրերն, որոցմով կազմուած է Արարատ լեռն, կը պարունակեն մեծ քանակութեամբ երկաթեայ հրաբխային փոքրիկ բիւրեղներ։ Օդի և խոնաւութեան ազդեցութեան ներքոյ, այս մետաղն կը փոխուի երկաթի ծծմբատի։ Այս ծծմբատն խառնուելով ջուրի հետ կը կորսնէ իւր ամրութիւնն և մասամբ կը լինի կաւանման, մասամբ եւս փխրուն զանգուած մը, փոխելով իւր նախկին մութ-գորշ գոյնը շիկորակ դեղին և սպիտակ գոյներու։

Այսպէս ուրեմն, կ'ըսէ Աբիխ, ինքն բընութիւնն Արարատի հողակոյտին մէջ դրած է աւերման սերմեր, որ թէեւ դանդաղ, այլ յարատեւ կ'աշխատին քայքայել զայն և կործանել։ Այս իրողութեան ճշմարտութեան կատարելապէս համոզուելու համար կը բաւէ միայն ուշի ուշով զննել Ս. Յակոբայ ձորի և մանաւանդ սառնորակի անձաւն։ Երեւանէն ճեպընթացով հին Նախիջեւան գնացողները կը տեսնեն ահագին հողակոյտն որ Ս. Յակոբայ ձորէն քշուած դէպի Արաքսի հովիտը, նման գետի բերանը դիզուած աւազին. այդ հողակոյտը կրնայ ցոյց տալ այն հսկայական քայքայումը զոր ցարդ կատարած են վերոյիշեալ աւերիչ նիւթերն։

Բայց դառնանք մեր ճանապարհորդին։ Իրիկուան Տուրնըֆոր ապաստան գտաւ հովիւներու մօտ, որք ամառնային եղանակի պատճառաւ իրենց վրաններն հաստատած էին Արարատի բարձրաբերձ սառորոտներու վրայ։ Նոքա խորհուրդ կուտային Տուրնըֆորի յառաջ չերթալ այլ եւս, որովհետեւ, կ'ըսէին, սկսեալ մինչեւ միջնաբերձ ձիւնի սահմանն ոչ ուրեք պիտի գտնէք ջուրի կաթիլ մ'իսկ և մինչեւ անդ հասնելն անտարակոյս պիտի մեռնիք ծարաւէն եթէ չունենաք ուղտի առանձնայատկութիւնն — օր ու գիշեր մի անգամ միայն խմելով չծարաւիլ։ Միւս կողմէ, չէք կըրնար բաւական ջուր առնուլ ձեր հետ լերան վերելքի դժուարութեան և սեպ ուղղորդութեան պատճառաւ։ Վերջապէս հովիւները կը հաւաստեն թէ Արարատի վրայ ելնելն կատարեալ անմտութիւն է, թէ գերմարդկային ձեռնարկութիւն մ'է այս և թէ իրենք բաւ չպիտի հաւանին մասնակցել այս ձեռնարկութեան եթէ երկրային ամենամեծ շնորհ մ'իսկ խոստացուի իրենց։ Այսպէս ուրեմն անելանելի և խիստ դժուարին կացութեան մը դատապարտուած էր Տուրնըֆոր։ Այլ իւր սէրն դէպ ի բուսաբանութիւն և տակաւին անշէջ յոյսն՝ գտնելու վերջապէս նոր և բոլորովին արտակարգ բոյսեր այն լերան սառորոտին, որ վրայ իջաւ Նոյ Նահապետի տապանն, յաղթեցին ամեն վտանգի և ինքն ու իւր ուղեկիցք վճռեցին բարձրանալ մինչեւ ձիւնի սահմանն։

Հետեւեալ օր, արշալոյսին, դէպի վեր սկսան յառաջանալ։ Հարկ է դիտել տալ որ Տուրնըֆոր և նորա ուղեկիցներն շատ քիչ փորձառու էին բարձր լերանց վրայ ելնելու արհեստին մէջ։ Հովիւներու զրոյցներն, ջուրի պակասութեան առթիւ, երկիւղ ազդած էին նոցա. ուստի ճանապարհ ընկնելէ առաջ կ'աշխատէին ամբողջ օր ջուր խմելով անցունել։ Թէեւ վերելքը կը կատարուէր հանգիստ առնելով և դառնալով սառորոտի շուրջն բոյսեր ժողվելու համար, բայց ճանապարհն այնչափ դժուարին երեւցաւ նոցա, որ քանի մը անգամ խորհեցան ետ դառնալ։ Հողը կը մնար միշտ նոյնն. աւազ էր ամենուրեք և միայն տեղ տեղ կ'երեւէին փոքրիկ մարգեր. վերելքի դիւրութեան համար Տուրնըֆոր ուղղուեցաւ դէպի ժայռերու գօտին։ Աստ ճանապարհն շատ աւելի յարմարաւոր էր, այլ շուտով մը երեւան ելան նոր խոչընդոտներ, բազմաթիւ քարեր որոց վրայէն հարկ էր ցատկել, որպէս փորուած սալայատակի վրայէն։ Կէս օրին Տուրնըֆորի աննախանձելի վիճակը դէպի լաւն սկսաւ փոխուիլ։ Այնպէս կ'երեւէր թէ ձիւնն արդէն շատ մօտ է, ընդամէնն մի քանի րոպէ հեռու։ Սակայն այս ուրախութիւնը կարճատեւ եղաւ. մինչեւ ձիւնի մօտ կը մնար դեռ եւս աւելի քան երկու ժամու ճանապարհ այն մակերեւոյթէն որ ծածկուած է մանր սրածայր քարերով. ճամբորդները կը գանգատէին թէ իրենց կօշիկները կոչկանային, կը յիշեցնէին երեկոյեան մերձենալն և կ'ըստիպէին ետ դառնալ։ Այն ժամանակ որոշուեցաւ երթալ միայն մինչեւ ամենամօտ ձիւնային կէտն որ կ'երեւէր ի հեռաստ։ Վերջապէս կարելի եղաւ հասնիլ յիշեալ կէտին որ կը ներկայէր ձիւնակոյտ մը 30 ոտք տրամագծով և 4 ոտք հաստութեամբ։ Ամենքն ագահաբար յարձակեցան ձիւնի վրայ իրենց ծարաւն յագեցնելու։

Վերադարձն, անտարակոյս աւելի դիւրին և ուրախ էր, թէեւ հոսուն հողն այնտեղ եւս կը ներկայէր այլ և այլ դժուարութիւններ։ Տեղ տեղ ճանապարհորդները կը խրէին նորա մէջ մինչեւ մէջքը։ Որչափ վար կ'իջնէին այնչափ աւելի կը դիւրանար ճանապարհն, որովհետեւ նոքա ոտքերին մարդկային տարածութեան մը վրայ, ուսկից դժուարին չէր վար իջնել։ Միայն իրիկուան ուշ Տուրնըֆոր հասաւ Ս. Յակոբայ վանքը, բայց որովհետեւ անկարելի էր անդ գտնել ո՛չ կերակուր, ո՛չ ջուր, մի և նոյն գիշերն հարկադրեցաւ Ակոռի երթալ։ Օգոստոս 13ին արդէն գնացած էր Էջմիածին։

Տուրնըֆորի պատմութիւնը շատ աղքատ է տեղագրական մանրամասնութեանց կողմէ, այնպէս որ կարելի չէ ճշգիւ որոշել այն ուղղութիւնն, ուսկից կատարած է իւր վերելքն դէպի Մասիսի ձիւնային սահմանն։ Միայն սա յայտնի է թէ Տուրնըֆոր վեր ելած է հիւսիս արեւելեան սառորոտէն, Ս. Յակոբայ ձորի աջ կողմէն։ Այս վերջին մանրամասնութիւնը կը բացատրուի գիտնական ուղեւորի նկարագրութեան այն կտորէն, յորում կ'ըսէ թէ լեռնէն վար իջնելու համար ջոկ կողմ բռնեց, որպէս զի մօտենայ անդունդի, այսինքն Ս. Յակոբայ ձորի եզերքին։ Աւելի եւս դժուարին է որոշել այն բարձրութիւնը մինչեւ ուր ելած է Տուրնըֆոր։ Այս նկատմամբ նորա նկարագրութեան մէջ չկայ ոչ մի փաստ։ Այլ որովհետեւ այնչափն յայտնի է որ նա բարձրացած է մինչեւ ձիւնային սահմանն, ուստի կարելի է ենթադրել որ նորա ելած բարձրութիւնն 13,710 ոտքէն անդին անցած չպիտի լինի, այսինքն մինչեւ ձիւնային սահմանի բարձրութիւնն Արարատի հիւսիսային սառորոտի վրայ։

Տուրնըֆոր, յիշատակելով այն ամեն դժուարութիւններն ու վտանգներն որոց ենթարկեցաւ իւր այս ճանապարհորդութեան ժամանակ, [illegible] կ'անուանէ իւր անձն կատակով։ Այնուամենայնիւ նորա վերելքն բուսագիտութեան համար չէ միայն որ արդիւնաւոր եղաւ։ Մինչեւ այն ժամանակ Եւրոպացիք իբր առասպելական լեռ մը գիտէին Արարատն, իսկ Տուրնըֆոր իւր տեղագրական նկարագրութիւններով ծանօթացուց ամենքին բուն Արարատը։ Թէեւ Տուրնըֆորի պատմութիւնն ունի ինչ ինչ չափազանցութիւններ, բայց ընդհանրապէս բաւական ճիշդ կը նկարագրէ Արարատի բնական յատկութիւններն, որք ցայն վայր անծանօթ էին կատարելապէս։ Նա տեսաւ լեռն, զուրկ ջուրէ, աղքատ բոյսերով, քարքարուտ և անմարդի։ Ընդունայն վնտռեց անդ այն բազմաթիւ բարեպաշտ ճգնաւորներն ու վանականներն, որոց վրայ կը պատմէին Ագրիբաս և այլ ճանապարհորդներ։

Տուրնըֆոր ընդհատեց իւր վերելքն առաջին իսկ սառցակոյտի մօտ. և այսպէս ուրեմն, Արարատի վերին մասերն երկար ժամանակ մնացին անյայտութեան մէջ և առասպելական աւանդութեանց ու երեւակայական պատմութեանց կատարեալ իշխանութեան ներքեւ։ Նորա գիտական նուաճումն կատարուեցաւ միայն 130 տարի յետոյ Ռուսօ-Պարսկական պատերազմի մէջ իշխան Պասկեւիչի տարած փայլուն յաղթանակէն վերջ, երբ Արարատ Ռուսիոյ միացաւ։

Պ. Տ.

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ
ՀԱՄԲԻԿ ԷՄԻՐՋԷԵԱՆ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ
ԴԱՄԲԱՐԱՆԻՆ ՃԻՇԴ ԴԷՄԸ

Տօքթէօր Կրէկուառ որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամեն տեսակ հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր մինչեւ կէսօր, և Կիրակի օրեր ՁՐԻ պիտի ընդունի կարօտ հիւանդները։

Տօքթէօր Ռօսէնսօն, մասնագէտ Ստամոքսի և Աղեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ Միզային գործարանաց և Գաղղիական ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ 9ը։

Հանրածանօթ և ճարտար ուրիշ բժիշկ մը պիտի ընդունի ՁՐԻԱԲԱՐ իրեն դիմող ամեն հիւանդներ ամեն օր ժամը 9էն 11։

Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ վերոյիշեալ մեծանուն բժիշկներէն և թէ՛ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ո՛չ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ աժան գներ

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԱՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թաձնիյէ խարէջինտէ պին իւչ եիւզ պիր սէնէսի քեանունի էվէլի իպթիտասընտան իթիպարէն չուպադը նիհայէթինէ գատար հաւըլ օլաճագ օլան քէփէկ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան իթայա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին իպտա թէշրինի սանիի բուլմինին նիհայէթինէ գատար հէր կիւն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Թէշրինի սանի 1885

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԱՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պիրէճիկտէ պուլունան վէ պուլունտուրուլաճագ օլան էֆրատը բէտիֆէ իչուն պին իւչ եիւզ պիր սէնէսի թէշրինի սանիսի օն պէշինտէն պին իւչ եիւզ իքի սէնէսի քեանունի էվէլինին օն պէշինէ գատար լիւզումի պուլունան էրզագը միւթէնէվվիէտէն տագիգ վէ նուհուտ վէ նան վէ չայիր վէ գուրու խըզիմ վէ պուլղուր վէ պէքսիմաթըն պէհէր գըյյէլէրի սէքսէն փարայա.—

Թուզուն՝ էլլի փարայա.—
Նիւշթէն՝ եիւզ օթուզ փարայա.—
Երզ՝ վէ կազըն եիւզ փարայա.—
Բուղէնի՝ սատէնին տէօրթ եիւզ փարայա.—
Սօղանըն՝ եիրմի փարայա.—
Սապօն՝ վէ զէյթուն վէ ժօմուն իքի եիւզ փարայա.—
Զէյթին՝ իքի եիւզ եիրմի փարայա.—
Համթալըն՝ օն պէշ փարայա.—
Քէօմիւրիւն՝ եիրմի պէշ փարայա.—
Սամանըն՝ օն փարայա.—
Շէքէրին՝ իւչ եիւզ փարայա.—

Հըն՝մօնըն՝ ալթմըշ փարայա օրատաքի թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան իթայա թալիպ օլանլարըն չէրայիթինի անլամագ վէ թէնզիլի ֆիյաթ իլէ մէք իւզրէ լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Թէշրինի սանի 1885

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԱՐ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն պիր միլիօն գըյէլի ճէտիտ չայիր միպայաա օլունաճաղընտան վէ քեանունի էվվէլը բումինին տէօրտիւնճիւ չարշէնպիհ կիւնի տախի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վէրիլէճէքլինտէն իթայա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

26 Թէշրինի սանի 1885

1—3

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Պուլկար տաղը մատէնի հասըլաթընտան իքի թագըմ օլարագ միւզայէտէյէ իճրա գըլընան 10869 տիրհէմ ճէտիտ 525 քիր սիմ իլէ 696 տիրհէմ ճէտիտ 304 քիր ալթունտան կիւմիւշին պէհէր տիրհէմ ճէտիտի 29 բարատա վէ ալթունըն տախի 14 1/2 ղուրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իթմիշ օլտուղունտան, պունա զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն իչպու թէշրինի սանինին 30ընճը ճումաա իրթէսի կիւնի սաաթ 9 րաատէքէլինտէ տէքօզիթօ վէ միւթէպէր քէֆիլլէրի իլէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

23 Թշրինի սանի 301

մը հետ որոյ ուրիշ կնոջ մը հետ արդէն ամուսնացած ըլլալը ետքէն ստուգած է: Ապա խաբեբայ մը իր ձեռքը տուած է այս կնոջ խոստանալով պաշտպանել անոր ըստացուածքն իր անհաւատարիմ ամուսնէն, բայց ինքն աւելի անհաւատարիմ եղած է:

12· Օպըրնէն լուր կը տրուի թէ Խոիթ Բորգըր անուն քսան երկու տարեկան կին մը անյայտ եղած է իր տունէն, և գիր թողած է թէ զինքը կը սպաննէ իր «սիրելի Ջօրն» սիրոյն համար:

Բաց ի սոցանէ որ մէկ օրուան թերթերու մէջ պատմուած դէպքեր են, դեռ կան ամուսնական դժբախտութեանց վերաբերեալ ուրիշ լուրեր և տեղեկութիւններ նոյն աւուր թերթերուն մէջ:

Պոստընէն հեռագրով լուրեր հաղորդուած են երկու ամուսնական դատերու վրայ: Դատաւոր անձի մը կին դատարան դիմելով կ'ամբաստանէ իր ամուսինն թէ անգթութեամբ վարուած է իրեն հետ, և արձակուիլ կ'ուզէ: Ամուսնաթողութեան դատերու մէջ ընտանեկան շատ գաղտնիքներ երեւան կ'ելնեն ի գայթակղութիւն մնաց հասարակութեան: (Ցաւալի է տեսնել որ Ամերիկայի ժողովրդեան ստորին դասու մարդիկ մեծ հետաքրքրութեամբ կը կարդան ամուսնաթողութեան դատերու երկար նկարագրութիւններն, և մեծ սխալ գործած չեմ ըլլար, թէ ըսեմ թէ օրագիրներու և առեւանգութեանց լուրեր կարդալու համար լրագիր կը գնեն:)

Պոստընի մէջ յառաջ տարուած ամուսնաթողութեան երկրորդ դատն աւելի գայթակղական է: Այր մը զօրաւոր փաստերով կ'ապացուցանէ թէ իր կինը մեղսապարտ յարաբերութեան մէջ գտնուած է Մկրտական եկեղեցւոյ մը երիցուն հետ, որոյ եկեղեցւոյ անդամ էին այր և կին: Երէցն իր անբարոյական ընթացքով պատճառ կ'ըլլայ ընտանեկան մեծ դժբախտութեան, այրը կը բաժնուի իր կինէն, և գաղտնի լրտեսներու միջոցաւ կը բռնէ երէցը մեղսապարտ յարաբերութեան մէջ: Դատարանը յանցաւոր գտած է զերէցն:

Նիւ Եորքի լրագիրներու մէկ օրուան լուրերն ասոնք են, և կարծեմ բաւական են խորհել տալու ողջամիտ անձանց թէ այս Քրիստոնեայ երկրին մէջ ո՛րչափ թուլցած են բարքերն, և թէ ընտանիքն, որ ընկերութեան հիմն է, բարոյապէս ապականութեան և չափազանց ազատութեան պատճառաւ ո՛րպիսի վտանգներու նշաւակ է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆԴԷՍ ՕԾՄԱՆ

ՎԵՀ. ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Նովոյէ Աբոզրէնիէի մասնաւոր թղթակիցն Էջմիածնէն նոյեմբեր 10 հեռագրաւ կը հաղորդէ հետեւեալ նկարագրութիւնն զոր թարգմանելով կը փութանք ներկայել մեր ընթերցողաց, սպասելով որ [illegible] Թղթակիցն յԷջմիածին ինչպէս նաեւ Տփղիսի հայ թերթերն հաղորդեն մեզ աւելի ընդարձակ նկարագրութիւն մը Օծման Հանդէսին:

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 10 Նոյեմբեր

«Երէկ իրիկուն, Վանքի միաբանութիւնն զգեստաւորուած, ժողովեցաւ Վեհարանի դրան առաջ, ուր ընդունելով զնորին Վեհափառութիւնն Ամպհովանւոյ ներքեւ, հանդիսաւոր գնացքով դէպի Մայր Եկեղեցին ուղղուեցաւ: Էջմիածնայ Սեղանի առջեւ Վեհափառ կաթողիկոսը Սաղմոս կարդաց, ապա սկսուեցաւ երեկոյեան ժամերգութիւնն և յետոյ առաւօտեան ժամերգութեան մի մասն: Այս առաւօտ եւս միեւնոյն կարգով եկեղեցի իջաւ· զգեցած ունէր Կաթողիկոսական հանդիսաւոր պատմուճան. երկու կողմէն կ'երթային տասներկու եպիսկոպոսունք, նոյնպէս զգեստաւորեալ, որոց հետ միասին կատարեց արարողութիւնն: Պատարագի ժամանակ Վեհափառ Կաթողիկոսն հաւատարիմ ծառայութեան երդում ըրաւ, յետոյ ծունկի վրայ եկաւ, երեսը դէպի ժողովուրդն դարձուցած, և տասներկու եպիսկոպոսունք՝ շրջապատելով զնորին Վեհափառութիւնն, սկսան կարդալ սաղմոսներ ու աղօթքներ, ապա ձեռք դնելով Կաթողիկոսի գլխին, եպիսկոպոսները միաբերան արտասանեցին աղօթք մը. Մարգարէութեանց և Առաքելոց գրքերէն այլ և այլ հատուածներն և Աւետարան կարդացուեցաւ: Յետ այսորիկ, Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս վերցնելով Ս. Միւռոնով լի աղաւնակերպ սուրբ Անօթն, մօտեցաւ Կաթողիկոսին երեք անգամ միւռոնեց նորա ճակատն «Օծցի և սրբեսցի» երգելով: Ապա ամենքը կարգաւ մերձեցան ի համբոյր ճակատին օծեալ Կաթողիկոսին, յետ որոյ Կաթողիկոսը շարունակեց Պատարագի արարողութիւնը: Ժամերգութենէն յետոյ, թափորն հանդիսաւոր գնացքով ուղղուեցաւ դէպի Վեհարան, ուր Ն. Վեհափառութիւն բազմեցաւ կաթողիկոսական Գահի վրայ և ամենքը կարգաւ մօտեցան ի համբոյր աջոյ Ն. Վեհ. Սրբազնութեան:

«Ռուս կառավարութեան ներկայացուցիչ և գաղտնի խորհրդական Պ. Պրիբիլ ճառ մ'արտասանեց և շնորհաւորեց Կաթողիկոսի բարձրանալն Ս. Գրիգորի գահի վրայ. Նմանօրինակ շնորհաւորութիւններ մատուցին նաեւ Երեւանի Նահանգապետն, Երեւանի քաղաքագլուխն, Երեւանի քաղաքային խորհուրդի անդամք և քաղաքային, զինուորական, դատական և այլ իշխանութեանց ներկայացուցիչներն:

«Միաբանութեան սեղանատան մէջ պատրաստուած էր փառաւոր հացկերոյթ մը. հրաւիրեալ էին բոլոր հանդիսականներն ու նշանաւոր հիւրերը: Ճաշի վրայ, Վեհափառ Կաթողիկոսն ազդու ճառ մ'արտասանեց և բաժակ առաջարկեց Թագաւոր Կայսեր առողջութեան և երկարակեցութեան համար. այս բաժակ ընդունուեցաւ բուռն և երկարատեւ «ուռա»ներով: Ապա գաղտնի խորհրդական Պրիբիլ ի դիմաց Ռուսիոյ կառավարութեան բաժակ առաջարկեց Մակար Կաթողիկոսի կենաց, մաղթելով Նորին Վեհափառութեան առողջութիւն և բարօրութիւն: Պրիբիլի այս բաժակ ընդունուեցաւ ոգոտրնդոստ և անվերջանալի կեցցէներով:

Քաղաքական ժողովն վաղ առաւօտ նիստ ունի ի Պատրիարքարան:

Գեր. Ղեւոնդ Եպիսկ. Շիշմանեան անկէց առաջ նամակով մը ծանուցած էր Ազգ. Պատրիարքարանի թէ Եւդոկիայէն հեռանալով Պիլէճիկ եկած և անտի ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար: Կը յուսացուի թէ Ղեւոնդ Եպիսկ. այսօր աստ կը հասնի:

Մոնիթէօր կ'իմանայ թէ հայ դերասանաց խումբ մը, որ ներկայացումներ տուած է ի Զմիւռնիա, Գահիրէ և Աղեքսանդրիա, որոշած է, եթէ ջերմ քաջալերութիւն գտնէ, Լոնտոն երթալ և անդ կարգ մը խաղեր ներկայացնել: Իրենց ներկայացմունք կը բաղկանան Թրքական զաւեշտական խաղերէ. այլ դերասանաց խումբն որոշած է նաեւ հայկական լեզուաւ աւելի լուրջ թատերգութիւններ եւս ներկայացնել:

ԲՈԼՈՐ ԹԻՒԵՐԸ ՇԱՀՈՂ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ԽԻՋԱՆՈՒ ՈՒՍՈՒՄՆ. ԸՆԿ.

Տոմսակաց թիւն է 840 և մէկ տոմսակի գին է 5 ղրշ:—2 թիւեր պիտի շահին սենեակի ընտիր ժամացոյցներ և մնացեալք սիրուն ու ճարտարարուեստ առարկաներ:—Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1885 դեկտ. 15 ին, ցերեկուան ժամ 7 ½ին ի գրասենեակ Ընկերութեան՝ Մէրճան Չարշը, Գատը-Գումրու խան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ

ՀԱՎԱՍ այս առաւօտ մեզ կը հաղորդէ հետեւեալ հեռագիրն.

ՍՈՖԻԱ, 8 դեկտ.—Պուլկար կառավարութիւնը պատասխանեց Սերպիոյ թէ զինադադարի համար իր առաջարկութիւնք որոշ հանգամանք մը չներկայելով, ինք կը պնդէ իր հակառաջարկաց վրայ, և եթէ մինչեւ 24 ժամ պատասխան չստանայ, պիտի դիմէ մեծ Տէրութեանց, որոց թախանձանաց վրայ հաւանած էր դադրեցնել թըշնամութիւնները:

ՓԱՐԻԶ, 9 սեպտ.—Սոֆիայէն կը հեռագրեն առ Թան թէ Աղեքսանդր իշխանը կ'ընդունի խաղաղութիւնն առանց տուգանք պահանջելու, եթէ Սերպիա դադրի հակառակելէ Պուլկարական Միութեան, այլ հաւանական չէ որ Սերպիա հաւանի:

Թէ՛ Սերպիա և թէ՛ Պուլկարիա, Բ. Դրան հաղորդած են հաշտութեան կնքման համար իրենց առաջարկած պայմանները:

Սերպիա՝ իր յառաջագոյն ըրած առաջարկութեանց համեմատ, կը պահանջէ որ Արեւ. Ռումէլին իր նախկին վիճակին վերածուի, նոյնպէս կը յայտարարէ թէ Օսմանեան Պետութեան կողմէ ղրկուած պատուիրակի մը հետ միայն պիտի կնքէ խաղաղութիւնն, ըստ որում Պուլկարիա հարկատու իշխանութիւն մ'է:

Աղեքսանդր իշխանն եւս, ըստ տեղեկութեանց Թուրք լրագրաց, հարկատու իշխանութեան մը վայել ձեւով ներկայած է իր առաջարկութիւններն:

Լեպիպ էֆէնտի Արեւելեան Ռումելիի խնդրոյն վրայ ծրագիր մը մատուցած Բ. Դրան: Սոյն ծրագրոյն վըրայ քննութիւնք կատարուելով այս մասին ձեռք առնուելիք վերջնական միջոցներու վրայ եւս եղած խորհրդակցութիւնք աւարտած են:

Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտի երէկ պահ մը ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նստին և յետոյ տեսակցեցաւ ֆրանսական, գերմանական և աւստրիական դեսպանատանց առաջին թարգմաններուն հետ:

Անգլիական դեսպան Սըր Հուայթ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ:

Հաքիքաթ կը ծանուցանէ թէ Մաճիտ փաշա յառաջիկայ շաբաթ օր իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի, առանց այլ եւս Աղեքսանդր իշխանին պատասխանին սպասելու:

Արեւ. Ռումէլիի պատուիրակ Վսեմ. Ճէվտէթ փաշա թէեւ իր ուղեւորութեան բոլոր պատրաստութիւններն տեսած է, սակայն տակաւին մեկնելու հրաման չէ ստացած և որոշ չ'գիտցուիր թէ ե՞րբ պիտի ստանայ այդ հրամանն որ բնականաբար կախում պիտի ունենայ իրաց արդի վիճակէն և մանաւանդ Մաճիտ փաշայի պատուիրակութեան ելքէն:

Ամեն պարագայի մէջ, մեծ Տէրութեանց մի քանին՝ ըստ որոշման Դեսպանախորհրդոյ, անուանած են իրենց ներկայացուցիչներն որք պիտի ընկերանան օսմանեան պատուիրակին:

Աւստրօ-Հունգարիոյ կողմէ՝ Փիլիպպէի ընդհ. հիւպատոս Բիոմպաձձի ասպետն որոյ մայրաքաղաքս գալուստը ծանուցինք երէկ:

Ռուսիոյ կողմէ՝ Փիլիպպէի ընդհ. հիւպատոս Պ. Սորոկին որ նոյնպէս մայրաքաղաքս կը գտնուի:

Գերմանիոյ կողմէ՝ դեսպանատան երկրորդ քարտուղարն:

Իտալական դեսպանատունը տակաւին իր ներկայացուցիչը չէ կարգած:

Գալով Անգլիոյ և Ֆրանսայի, կերեւի թէ յիշեալ երկու Տէրութիւնք չեն ուզեր առ այժմ համակերպիլ որոշման մը որ ընդհանուր վաւերացում չէ ստացած:

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Մոնիթէօրի, Փիլիպպէէն Հարմանլը տանող երկաթուղւոյ գիծն՝ իր վեց քիլոմեդր երկայնութիւն տեղ, մյասուեր և երկաթներն հանուեր են, Լէպիպ էֆէնտիի մեկնելէն քիչ վերջը:

Կը ծանուցուի միանգամայն թէ խռովարարք կաշխատին գրգռել Պուլկար ժողովուրդն որպէսզի ընդդիմանայ ի բաց նախկին վիճակի վերահաստատման յԱրեւ. Ռումէլի: Սակայն կերեւի թէ այս ծաւալում մեծ յաջողութիւն չպիտի գտնէ գիւղացի ժողովրդեան մօտ, որ ջերմապէս խաղաղութեան կը փափագի:

[illegible] կ'ըսէ թէ որչափ որ Դեսպանախորհրդոյ նիստերը դադրած են, բայց և այնպէս դեսպանք կարծեաց փոխանակութիւն մը կ'ընեն իրենց մէջ և կը յուսան համաձայնութիւն մը գոյացնել:

Կը յիշուի թէ Բ. Դրան և Երկաթուղեաց միացման ընկերութեան միջեւ կնքուած պայմանագրոյն մէջ, ի վնաս կայս. կառավարութեան յօդուածներ դրուած էին հակառակ կայս. իրատէով վաւերացեալ հիմնական պայմանագրոյն, և թէ այս խնդիր բարձրագոյն հրամանաւ Պետական Խորհրդոյ օրէնսդրական ճիւղին յանձնուած էր ի քննութիւն: Թարիք կը ծանուցանէ թէ այս վերջին պաշտօնատան մէջ համաձայնութիւն գոյացեր է սա կէտի վրայ թէ ընկերութիւնք պէտք է հրաժարի իր այն պահանջքէն՝ որով կուզէ օգուտ քաղել ի վնաս կայս. կառավարութեան դրուած յօդուածէ մը, որոյ համեմատ երբ հարկեցուցիչ պատճառներով շինութիւնք դադրին, կայս. կառավարութիւնը պիտի տուժէ դադարումէ յառաջ եկած վնասներն. այս կերպով կառավարութիւնն ալ տուգանքի մը վճարումէն պիտի ազատի:

Տեղական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն այս օրերս շրջաբերական մ'ուղղելով Կ. Պոլսոյ դեսպանաց, առաջարկած է որ իրենց հպատակներէն 0/0 6 յաւելեալ տուրք մ'առնուի կալուածական տրոց վրայ. այս յաւելեալ տուրքը պիտի յատկացուի Թուրքիոյ մէջ կրթութեան ծաւալման գործին ինչպէս կ'առնուի արդէն օսմ. հպատակներէ:

Յայտնի չէ թէ դեսպանք ինչ պատասխանած են:

Յայտնի է թէ Պ. Հիրշի և կայս. կառավարութեան մինչեւ կնքուելիք փոխառութեան պայմանաց մէկ կէտին վրայ միայն համաձայնութիւն չէր գոյացած:

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան տնօրէն Պ. Բիւլման, երէկ Բ. Դրան հաղորդեց Պ. Հիրշի կողմէ առ իր փոխանորդս ուղղեալ մէկ հրամանն որով կը յանձնարարէ սոյն համաձայնիլ Բ. Դրան հետ. հետեւաբար կը յուսացուի որ այսօր փոխառութեան պայմանագիրն ստորագրուի վերջնապէս:

[illegible] կ'իմանայ որ երբ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա Եգիպտոս երթայ, կայսերական գօմիսէրի պաշտօնով, իբր Եգիպտական պատուիրակ Ն. Վսեմութեան պիտի ընկերանայ Եգիպտական երկաթուղեաց գոմիսէր Ալի Րիզա փաշա:

Կ'ըսուի թէ Մուխթար փաշա այսօր ճամբայ պիտի ելնէ մայրաքաղաքէս:

Երէկի թղթաբերով առնուած եգիպտական լրագրերէ կ'իմանանք թէ Սըր Տրըմնտ Ուոլֆի հիւանդութիւնն՝ որ հարկադրած էր զինքն աշխատութենէ հրաժարիլ քանի մ'օր, պարզապէս կոկորդի ցաւ մ'է եղեր որ վտանգաւոր երեւոյթ մը չընծայեր:

Արքունի Թանգարանի տնօրէն Համտի պէյ, նախընթաց օրը կայս. պալատն հրաւիրուելով, Վեհ. Սուլթանի հրամանաւ ստացաւ երկու հարիւր կտորի չափ Եգիպտական զանազան հընութիւններ զորս Ն. Վեհափառութիւն կը նուիրէր յիշեալ Թանգարանին:

Մոնիթէօր կը պնդէ իր այն տեղեկութեան վրայ, թէ Ռուսիա համակարծիք է այն Տէրութեանց որք անհրաժեշտ կը դատեն Պալքանի ռազմագիտական կիրճերու գրաւումն ձեռամբ օսմ. զօրաց, Արեւելքի մէջ խաղաղութեան պահպանման համար:

Անգլօ-ֆրանսական թերթը կը յարէ այս առթիւ, թէ Ցարին կառավարութիւնը բոլորովին տրամադիր է օսմ. բանակին անմիջական գրաւման ստիպողութիւնք ճանչնալու, միայն թէ իրեն կը վերապահէ ի հարկին Բ. Դրան գործակցելու իրաւունքն, ինքն ալ զինու զօրութեամբ միջամտելով ի Պուլկարիա, և արգիլելով Պուլկար զօրաց կողմէ ո՛ր և է ընդդիմութիւն:

Մասնաւոր հեռագրոյ նայելով, Բեդրպուրկի Դահլիճը խնդրեր է Պուքրէշի կառավարութենէն որպէս զի ի հարկին ազատ թողու ռուս զօրքերը ռումանական հողէն անցնիլ: Նախարարապետ Պ. Պրաթիանօ պատասխաներ է թէ Ռուսիա ազատ է իր զօրքերն անցունել Դանուբէն, բայց թէ անոնց ռումանական հողէն անցնելուն թոյլտուութիւն չի կրնար ընել: Ռուս կառավարութիւնը գոհ չ'մնալով այս պատասխանէն, կը պնդէ եղեր իր առաջին պահանջման վրայ: Այս առթիւ հրաման տրուեր է ամրացնել Կալաձէն ի Եասի գտնուած գիծն:

Սոյն տեղեկութիւնք վերապահութեամբ հաղորդուած են և հետեւաբար ստուգութեան կարօտ:

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ օսմ. երկրորդ պատգամաւոր կապտան էֆէնտի՝ որ Պուլկարիոյ Վագըֆներու խնդրոյն կարգադրման համար օսմ. գոմիսէր անուանեցաւ, անդ հասեր է երկուշաբթի իրիկուն:

Արաբական Էլ-Ճէվայիպ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Բարձր. Խտիվը դեկտ. 1ին (Ն. Տ.) հեռագիր մ'ստացեր է կայս. պալատան առաջին քարտուղարէն որ շնորհակալութիւն յայտնելով Վեհ. Սուլթանի պատուիրակ Մէհմէտ փաշայի եղած փառաւոր ընդունելութեան համար, կը յարէ որ, եթէ Ն. Վեհափառութիւն զԽտիվ ի Կ. Պոլիս չէր հրաւիրած անձամբ նուիրելու համար Իմթիյազի պատուանշանը, պատճառը մի միայն այն դժուարին կացութիւնն էր յորում կը գտնուի Եգիպտոս այս պահուս:

Սելանիկէ կը գրեն առ Նէօլօգ. թէ անցեալ եօթնեկի մէջ 115,000 օսմանեան զինուորք հասած են անդ: Այս զօրաց վրայ տեղւոյն չէտէճներն եւս աւելցուելով հելլենական և պուլկարական սահմանագլուխները ղրկուած են: Տասն և վեց վաշտք եւս ղրկուած են ի Տէտէ-աղաճ:

Աթէնքէն կը գրեն թէ պաշտօնական ակմբոց մէջ մեծ զարմանք կը դիտուի որ Բ. Դուռը չուզեր վաւերացնել Կրետէի հելլենական հիւպատոս Պ. Տրաքօբուլոյի և Սելանիկի հիւպատոս Պ. Կէննատիսի պաշտօնները. կ'ըսուի իսկ թէ առաջին հրաժարական տուեր է: Հելլենական կառավարութեան զարմացման պատճառը սա է որ վերոյիշեալ երկու պաշտօնատարք ամեն ժամանակ իր զգացմանց հաւատարիմ թարգմաններն հանդիսացեր են, ջանալով ամրապնդել երկու երկիրներու միջեւ կեցած բարեկամական կապերն: Արդէն Սավա փաշա յայտարարած է եղեր թէ գոհ պիտի լինի Կրետէի հիւպատոս տեսնելով զՊ. Տրաքօբուլօ: Գալով Պ. Կէննատիսի, սա առաջինն եղած էր որ սեպտեմբեր 18ի յեղափոխութիւնը ծանոյց կեդր. կառավարութեան: Այս նկատումներով, Աթէնքի մէջ ընդհանուր փափագ կայ որ Բ. Դուռն հաճի վաւերացնել յիշեալ երկու հիւպատոսական անուանումներն:

Սպարապետի Դրան որոշմամբ՝ Սէլանիկ, Ալասոնեա և Սէրֆիճէ գտնուած կայս. բանակաց համար վարչական մարմիններ հաստատուած են և առ այս պէտք եղած պաշտօնեայք ի մօտոյ պիտի ղրկուին մայրաքաղաքէս:

Բարձր. Սպարապետի նախագահութեամբ կազմեալ զինուորական յանձնաժողովն նախընթաց օր դարձեալ ի նիստ գումարուելով երկար խորհրդակցութիւնք տեղի ունեցան:

Նախընթաց իրիկուն արքունի նաւարանին առջեւ խարսխեալ մեծ նաւուն մէջ, որ մթերանոցի կը ծառայէ, հրդեհ ծագելով, մասամբ այրեցաւ. հրդեհը հաղորդուելով նաեւ կայսերական Սէ-րէյա զբօսանաւուն որ մօտերը կը գտնուէր նորոգութեան համար, այն եւս այրեցաւ: Եղած վնասը բաւական մեծ կը կարծուի:

Փարիզի օսմանեան դեսպան Էսատ փաշայի մայրը մեռնելով նախընթաց օր, յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ մեծ շըքով ի Պոլիս:

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն թէ քաղաքին շրջակայքը՝ Տէմիր-Թաշէն մինչեւ Քարաղաճ՝ ուր կը գտնուի կայարանը, պատերազմի դաշտի մը կերպարանն զգեցած են. քաղաք և Մուսթաֆա-փաշա տանող ճամբուն վրայ անընդհատ կերթեւեկին հեծեալ սպայք և զինուորական սուրհանդակներ: Մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք, հանդերձեղէն և պաքսիմատ կը ղրկուին ամեն օր դէպ ի սահմանագլուխն:

Բանակին առողջապահական վարչութիւնը լաւ կազմակերպեալ է թէ՛ յԱդրիանուպոլիս և թէ՛ ի Տէմիր-Թաշ, Քարաղաճ, Հանլը, Եէնիճէ, և Մուսթաֆա-փաշա. ամենուրեք, անհատներ իրենց ընդարձակ և օդաւէտ տուները նուիրեր են հիւանդանոցի փոխարկուելու համար: Ադրիանուպոլսոյ մէջ կան 2 մեծ և 4 փոքր հիւանդանոցք, որք կը պարունակեն ընդ ամենն 2,400 անկողին: Վերյիշեալ քաղաքաց իւրաքանչիւրին մէջ կան 2 ական հիւանդանոց, 500 անկողինով: Բժիշկք անպակաս են, նոյնպէս դեղօրայք և վիրաբուժական պիտոյքներ, ամենքն ալ ընտիր տեսակէ:

Եւրոպիոյ մէջ ճակնդեղի մշակութիւնը քիչ շատ նուազում մը կրած է. այս նուազում կը տարբերի զանազան երկրաց մէջ, զանազան համեմատութիւններով: Ճակնդեղի մշակութիւնն ամենէն աւելի նուազած է Աւստրիոյ և Հոլանտայի մէջ, այն է 0/0ին 25-30, ապա կուգայ Գերմանիա՝ ուր նուազումն 0/0ին 20-25 է. Ֆրանսա՝ 0/0ին 15-20, Պելճիա՝ 0/0ին իբր 20, և Ռուսիա, Տանիմարքա և Շուէտ՝ 0/0ին 8-10: Ասոնց հետեւանքն է շաքարի արտադրութեանց զգալի նուազում մը. հաշիւ եղած է որ 1885-86 տարիներուն մէջ Եւրոպիոյ շաքարի արտադրութիւնք 9-10 միլիոն մեդրական կենդինար նուազման մը ենթակայ պիտի լինին:

([illegible])

[illegible] Հանդէսին մէջ կը կարդանք.

Իբր երկու շաբաթ առաջ Կ. Պոլսոյ Դեսպանախորհրդոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրէինք Պերլինի Դաշնագրոյն այն յօդուածին վրայ որ կը վերաբերի այն հարկերու որոց կարգադրութիւնք չէ տեսած ցարդ Բ. Դուռն և որոց ի հաշիւ օսմանեան պահանջատէրք մէկ դահեկան ստացած չեն տակաւին: Այժմ կրնանք յարել թէ Օսմանեան Կայս. Պանքան և ուրիշ դրամական հաստատութիւնք միեւնոյն խնդիրն իրենց մտահոգութեան առարկայ ըրելով, պաշտօնական ձեռնարկ մ'ըրած են Արտաքին գործոց նախարարին մօտ և այս ձեռնարկ յաջողած է:

Արդարեւ կ'արժէ զբաղիլ այս խնդրով: Պալքանեան փոքր պետութեանց կողմէ վճարելի հարկը վերջնական կերպիւ չէ որոշուած և այս մասին հակասական կարծիքներ կը տիրեն: Ամեն պարագայի մէջ, պահանջուած գումարները կարեւոր են: Աւասիկ, 1883 ին Պ. Քավակլիանի ձեռամբ հրատարակեալ տետրակէ մը քաղելով, վճարելի գումարներու մէկ մերձաւոր հաշիւն.

Պիտի վճարեն՝	Ըստ Օսմ. գնահատման	Ըստ Եւր. գնահատման
Պուլկարիա անգլ. ոսկի	9,896,000	2,453,000
Ցունաստան » »	2,130,000	528,000
Սերպիա » »	2,107,000	522,000
Գարատաղ » »	98,000	24,000
	14,231,000	3,527,000

Բարեբաղդ ենք յարելով որ Հանրային Պարտուց եւրոպական Յանձնախումբն եւս իր կողմէ կը պնդէ Բ. Դրան մօտ, որպէս զի այս վերջինը Դեսպանախորհրդոյ օրակարգին մէջ անցունել տայ վերոյիշեալ հարկերու կարգադրման խնդիրը:

ԺԱՄԱՆԱԿԸ ԴՐԱՄ Է

Անժխտելի է թէ կարի մեքենայով գործ մը քսան անգամ աւելի շուտով կը կատարուի քան ձեռքով: Ուստի ժամանակի մեծ խնայողութիւն մը կայ. այլ մանաւանդ Սինկէրի [illegible] կարի մեքենաներով է որ մարդ ժամանակի և դրամի խնայողութիւն կ'ընէ, որովհետեւ թեթեւ և դիմացկուն են և չեն յոգնեցներ: Կարելի է ձրիաբար փորձել զայնս Սինկէրի ընկերութեան վաճառատանց մէջ, ի Կալաթա, ի Բերա և ի Պոլիս, որոց հասցէն կը գտնուի մեր չորրորդ երեսն յաճախ հրատարակեալ ծանուցման մէջ:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ ԿԸ ՄՆԱՅ

ՀԱՎԱՍ հետեւեալ հեռագիրն հաղորդեց մեզ, Անգլիոյ Ընդհանուր Ընտրութեան արդեանց վրայ.

Լոնտոն, 8 դեկտ. երեկոյ

«Ընտրութեանց ցարդ ծանուցեալ արդիւնքն է.

Ազատական	321
Պահպանողական	248
Բառնելեան Իռլանտացի	76
Գումար ցայժմ	645

(Մեծամասնութիւն Ազատականաց ի վերայ Պահպանողականաց՝ 73: Մնացած ընտրութիւնք՝ 29:)

«Սալզպըրիի նախարարութեան հրաժարման լուրը բացարձակապէս հերքուեցաւ»

(Դիտելի է որ կա՛մ Հավաս և կա՛մ Ռիւդէր սխալ մը կը գործէ. զի Ռիւդէրի հեռագիր մը, երէկ, արդէն ընտրեալ Ազատականաց թիւն 324 կը նշանակէր:)

Լոնտոն, 9 դեկտ.

«Ազատականաց գլխաւոր թերթը, Տէյլի Նիւզ, կը ծանուցանէ թէ Լորտ Սալզպըրիի դաշինքն, յետ հասուն խորհրդածութեան, իռլանտացի կուսակցութեան հետ դաշնակցութեան մը խորհուրդէն հրաժարեցաւ, և պիտի ջանայ Խորհրդարանին մէջ իրեն պակսող մեծամասնութիւնը գոյացնել՝ Չափաւոր Ազատականաց աջակցութեամբ:

⁂

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ. Հավաս հետեւեալ հեռագիրը կը հաղորդէ մեզ.

Լոնտոն, 9 դեկտ. երեկոյ

«Արդիւնք ընտրութեանց ցայժմ.

Ազատական	331	Երեսփոխան
Պահպանողական	250	»
Իռլանտացի Բառնելեան	82	»
Գումար	663	

Մեծամասնութիւն Ազատականաց ի վերայ Պահպանողականաց՝ 81 Երեսփոխան: Մնացած ընտրութիւնք՝ 11:

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Աթէնք, 9 դեկտ.

Պ. Տէլիեանի Երեսփոխանական ժողովոյ ներկայեց օրինաց ծրագիր մը որ կառավարութիւնը կ'արտօնէ մինչեւ հարիւր միլիոն Ֆր.ի փոխառութիւն ընել, մի միայն յատկացնելու համար պատերազմական և ծովային նախարարութեանց ծախուց:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 28 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ պանքայի)	109 7/8
3 » » » (վճռականի)	109 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 97 1/2
3 » » » (վճռականի)	23 05

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		15 12
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 14
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 16
Բարձրագոյն գին	»	15 18 1/2
Նուազագոյն »	»	15 16
Կէս օրին	»	15 18 1/2
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Գ. կ.	26
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » Գ. կ. » »	15 15
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » Գ. կ. Օ. »	15 15

Իւնիֆիէ Եգիպտական

երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	70 25
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.	70 35
կէս օրին	70 35

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգլ. Լ.	3 15
Քրէտի ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	6 4
Պանք տը Գօնս.	» »	» »	3 25
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	» »	3 15
Թրամուէյ	» »	» »	285
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	35
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		»	50

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօլ իմբէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 15
Դուսլի թղթադրամ	»	9 20
» արծաթ	»	89 40
Ֆիօրին	»	8 30
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 32
Վեննոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Մէթալիք	»	98
Պղինձ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 9 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 1/4
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 1/16
» » » գոցուեցաւ	14 1/4
» » »	
» » » Ա.	26
» » » Բ.	15 1/2
» » » Գ.	14 1/4
Օթոման 1871	66 3/4
փոխառութիւն 1877	79
Պանք Օթոման	10 (*)
Ռուսական փոխառ. 1873	94 1/4
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	64
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	86 1/4
Տայրա Սանիէ	64
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	87
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 9 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 05
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 9 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 07 1/2
» » 3 0/0	81